

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	32357 Природничі науки
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	57
Повна назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Ідентифікаційний код ЗВО	02125585
ПІБ керівника ЗВО	Бойчук Юрій Дмитрович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://hnpu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/57>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	32357
Назва ОП	Природничі науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.15 Природничі науки
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Природничий факультет
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Історичний факультет: кафедра географії і методики викладання географії; кафедра філософії; факультет іноземної філології, кафедра теорії і практики англійської мови; фізико-математичний факультет, кафедра фізики і кіберфізичних систем; кафедра загальної педагогіки і педагогіки вищої школи; кафедра інформаційних технологій; центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти; наукова бібліотека; відділ практик; відділ профорієнтації та роботи з випускниками; навчально-оздоровчий табір «Гайдари»; психологічна служба; навчально-методичний інклюзивний центр; спілка студентів та молоді факультету та університету; культурно-мистецький центр.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	м. Харків, вул. Алчевських, 29; м. Харків, вул. Валентинівська, 2; м. Харків, пров. Фанінський, 3
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	передбачає
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Магістр середньої освіти (Природничі науки). Учитель природничих наук, фізики, хімії, біології
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	67829
ПІБ гаранта ОП	Чаплигіна Анжела Борисівна
Посада гаранта ОП	професор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	kaf-zoology@hnpu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(050)-618-18-96

Додатковий телефон гаранта ОП **+38(096)-470-86-58**

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	1 р. 4 міс.
очна денна	1 р. 4 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітню програму схвалено рішенням Вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди від «8» квітня 2019 р. протокол № 3; рішенням науково-методичної комісії природничого факультету протокол № 7 від «06» березня 2019 р., вченою радою природничого факультету протокол № 8 від «20» березня 2019 р.

Освітню програму розроблено: Чаплигіною Анжеолою Борисівною, доктором біологічних наук, професором; Свечніковою Оленою Миколаївною, доктором хімічних наук, професором, завідувачкою кафедри хімії; Масичем Віталієм Васильовичем, доктором педагогічних наук, доцентом фізики і кіберфізичних систем; Ликовою Іриною Олександрівною, кандидатом біологічних наук, доцентом кафедри зоології; Щербак Іриною Миколаївною, кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології; Кравченко Мариною Олександрівною, кандидатом біологічних наук, фахівцем лабораторії інтегруючого викладання природничих наук біологічного факультету. Учителем біології КЗ «Харківський університетський ліцей» Харківської міської ради.

Освітня програма «Природничі науки» створена у відповідності до наказу МОН №863 від 03.08.18р. про проведення експерименту Всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти на серпень 2018–2022 роки, що передбачає підготовку вчителів до впровадження курсу в освітню практику. Основою для розробки освітньої програми стали вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та постанови КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності». Зміст освітньої програми спрямований на підготовку фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 014.15 Середня освіта (Природничі науки), що відповідає сьомому кваліфікаційному рівню освіти Національної рамки кваліфікацій та передбачає отримання здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за предметною спеціальністю 014.15 Середня освіта (Природничі науки).

В освітній процес ОП впроваджено у 2019 році. Обсяг ОП 90 кредитів ЄКТС/ 1 рік 4 місяців.

ОП враховує комплексну систему інтегрованого навчання, побудована на інноваційних проектних результатах, із урахуванням цілісного уявлення про світ та спектр сучасних наукових ідей у галузі природничих наук, з подальшим професійним удосконаленням. ОП передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, що дозволяють здобувачам розв'язувати комплексні завдання фундаментальної, спеціалізованої та практичної підготовки у галузі природничих наук, фізики, хімії, біології, географії з подальшим працевлаштуванням в закладах загальної середньої освіти.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2020 - 2021	8	6	2	0	0
2 курс	2019 - 2020	13	5	8	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	30294 Німецька мова і література в закладах освіти 2254 Російська мова і література 2396 Біологія 2578 Російська мова та література 2579 Англійська мова і література 2761 Математика 2990 Образотворче мистецтво 2991 Історія 3066 Українська мова і література

	<p>3242 Інформатика 16336 Музичне мистецтво 29452 Біологія та валеологія в закладах освіти 30293 Англійська мова і література в закладах освіти 30295 Французька мова і література в закладах освіти 30299 Географія в закладах освіти 30305 Хімія в закладах освіти 30306 Хімія довкілля та екологія в закладах освіти 30308 Російська мова і література в закладах освіти 30309 Російська мова, англійська мова і зарубіжна література в закладах освіти 30311 Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти 30316 Інформатика в закладах освіти 30317 Інформатика та англійська мова в закладах освіти 30318 Середня освіта (Фізична культура) 35025 Географія 36291 Німецька мова і література в закладах освіти 36292 Французька мова і література в закладах освіти 36293 Російська мова, англійська мова і зарубіжна література в закладах освіти 36294 Російська мова і література в закладах освіти 36572 Середня освіта (Мова і література (англійська)) 39770 Німецька мова і література в закладах освіти 39772 Російська мова, англійська мова і зарубіжна література в закладах освіти 39773 Російська мова і література, китайська мова в закладах освіти 39774 Російська мова і література в закладах освіти 39832 Музичне мистецтво, англійська мова в закладах освіти 2988 Фізика 30298 Історія в закладах освіти 30300 Музичне мистецтво в закладах освіти 2924 Хімія 2972 Французька мова і література 30314 Математика в закладах освіти 30315 Фізика в закладах освіти 36290 Англійська мова і література в закладах освіти 2456 Здоров`я людини  30310 Українська мова і література в закладах освіти  46625 Біологія в закладах освіти  36732 Здоров`я людини і інклюзивна освіта 39769 Англійська мова і література в закладах освіти 39771 Французька мова і література в закладах освіти 3117 Фізична культура 3176 Німецька мова і література</p>
<p>другий (магістерський) рівень</p>	<p>1554 Математика 2497 Англійська мова і література 3027 Музичне мистецтво 3062 Фізична культура 3086 Фізика 3088 Образотворче мистецтво 3089 Історія 3175 Інформатика 16337 Російська мова і література 25709 Хімія 26923 Французька мова і література в закладах освіти 26924 Російська мова і література в закладах освіти 26925 Математика в закладах освіти 26926 Фізика в закладах освіти 26927 Інформатика в закладах освіти 26930 Українська мова і література в закладах освіти 26968 Біологія в закладах освіти 27066 Фізична культура в закладах освіти 27078 Середня освіта (Фізична культура) 27195 Історія в закладах освіти 27492 Хімія в закладах освіти 29451 Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти 29453 Біологія та валеологія в закладах освіти 32357 Природничі науки 36060 Російська мова і література в закладах освіти 36097 Англійська мова і література в закладах освіти 36098 Німецька мова і література в закладах освіти 36099 Французька мова і література в закладах освіти 39775 Англійська мова і література в закладах освіти 39776 Німецька мова і література в закладах освіти 39777 Французька мова і література в закладах освіти 39778 Російська мова і література в закладах освіти 44680 Біологія в закладах освіти</p>

	2377 Українська мова і література 2581 Німецька мова і література 2815 Французька мова і література 2818 Біологія 26921 Англійська мова і література в закладах освіти 26922 Німецька мова і література в закладах освіти 30324 Географія в закладах освіти 30325 Музичне мистецтво в закладах освіти
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	77518	17096
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	77518	17096
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>OP_Pryrodnychi nauky_2019-2020.pdf</i>	//kHjAimeYxzqyFQoSkEh5fTpweizxt/2hJNcYQznqs=
Освітня програма	<i>OP_Pryrodnychi nauky_2020-2021.pdf</i>	jHSu+RLS5gD2hvkEoz5QaoSCG23boiWgpm7/ySDKYQA= =
Навчальний план за ОП	<i>Navchalnyi plan 014.15 DENNA 2019-2020.pdf</i>	GCFM6QJwE3rCQmV6ULM/4Co3/1+Lu0ZYhN5eHTgTLi8= =
Навчальний план за ОП	<i>Navchalnyi plan 014.15 ZAOChN 2019-2020.pdf</i>	aK/tvgO8ytg3yA/FUQ8qOm8hKXqQktH/fMKBPemA+3I= =
Навчальний план за ОП	<i>Navchalnyi plan 014.15 DENNA 2020-2021.pdf</i>	6ZdAlijCGfMOfBByPUfedyyG/soA6NlKf8Yyjtqs20= =
Навчальний план за ОП	<i>Navchalnyi plan 014.15 ZAOChN 2020-2021.pdf</i>	mtSjITnRpxMmz/Q/7NRHhovPElrOqAWoUqMwAmfL3Ik= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Retsenziia-vidhuk na OP 2.pdf</i>	U3jSzbYRSYwW/Pd3OJAUK528VfHNXPiUa1zwGJSYVqI= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Retsenziia-vidhuk na OP 3.pdf</i>	F+CBYr2zhw1rHzzaksGFp2oMyzt+52lz1VCjzVgB4Dk= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Retsenziia-vidhuk na OP 1.pdf</i>	pDTMpYZ3NccES4a6SbG8DH/IIFotwZYhU4rjomz9Sos= =

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілі освітньої програми «Природничі науки» визначають можливості та сферу застосування набутих компетентностей під час здобуття освіти та передбачають створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих учителів природничих наук, фізики, хімії, біології, за спеціальністю 014.15 Середня освіта (Природничі науки) галузі знань 01 «Освіта»/Педагогіка, фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми навчання та виховання. Визначають можливість надання освітніх послуг із широким доступом до працевлаштування, підготовку магістрів до здійснення педагогічної роботи.

Особливості програми: підготовка здобувачів вищої освіти, здатних до впровадження новітніх освітніх, педагогічних

та інформаційних технологій в професійній (вчительській) діяльності відповідно до вимог «Нової Української школи». Передбачає інтеграцію знань та практичних навичок з окремих компонентів предметної області природничих наук (біології, хімії, фізики, географії тощо), містить цикл педагогічних практик у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах, що обумовлює набуття таких професійних компетентностей, які дозволяють здобувачу успішно застосовувати передові освітні та наукові досягнення.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

У процесі розробки ОП урахувались стратегічні завдання діяльності ХНПУ ім. Г. С. Сковороди як потужного навчально-наукового і виховного центру Харківського регіону, здатного на відтворення науково-пед. кадрів, підготовку учителів природничих наук, фізики, хімії, біології у відповідності до напрямів реформування вітчизняної освіти, зокрема участі у проведенні експерименту всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти на серпень 2018–2022 роки», <https://drive.google.com/file/d/1EzoBp5ig9OaCtMX19Z2vx6vtAq4Dhmxv/view>

що передбачає підготовку вчителів до впровадження курсу в освітню практику.

Заявлені цілі ОП відповідають меті діяльності ОЗ, відображеного у Статуті закладу http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf, яка полягає у забезпеченні умов, необхідних для здобуття особами ВО і проведенні наукових досліджень»; а також його місії – «формуванні освіченого фахівця – громадянина, патріота, інтелектуала, шляхом удосконалення змісту і якості пед. освіти у повній відповідності до функцій освіти в Україні» відображеної в положенні «Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх пед. працівників», затвердженого ректором від 05.02.2015 р. Основні положення Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх педпрацівників відображені http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/politik_sfera_yakosti.pdf

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП: - здобувачі вищої освіти та випускники програми

Акредитація ОП (Природничі науки) здійснюється вперше, тому інтереси і пропозиції її безпосередніх випускників з'ясувати не можливо. При формуванні цілей та ПРН ОП враховані пропозиції здобувачів ВО споріднених спеціальностей 014 СО (Біологія), 014 СО (Хімія), 014 СО (Фізика), 014 СО (Географія), які є потенційними вступниками. Опитування яких свідчать, що у випускників бакалаврів існує освітня потреба у галузі природничих наук. Враховуючи також необхідність забезпечення загальноосвітніх профільних закладів фахівцями природничих наук, фізики, хімії, біології, ми актуалізували ліцензування спеціальності 014 СО (Природничі науки) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка на другому ОР в ХНПУ. Анкетування здобувачів свідчить, що найвищими балами здобувачами оцінено: рекомендації іншим навчатися в ХНПУ (88,9%), прозорість та об'єктивність оцінювання знань, вільний доступ до електронних інформаційних ресурсів університету (77,8%), навчання було сучасне та практично орієнтоване, допоміжний персонал деканату, кафедр та бібліотеки кваліфіковано та доброзичливо сприяв навчанню (66,7%). На думку здобувачів, до освітнього процесу бажано ввести такі дисципліни: інструменти дистанційної освіти, загальна методика викладання природничих дисциплін. Серед інших пропозицій: частіше залучати до викладання практикуючих вчителів, які мають досвід роботи з інтегрованими курсами; викладати більше шкільної програми, скоротити велику кількість звітної документації з практик. http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurodnuciu_anketa2.pdf

- роботодавці

Враховання пропозицій роботодавців під час укладання ОП здійснювалося за результатами проведення спільних заходів (круглих столів, семінарів, конференцій). Потреби роботодавців відображені в програмних результатах навчання, які дозволяють відобразити цілісну систему інтегрованого навчання дисциплін природничого спрямування. При аналізі анкет отримали такі висновки: 100% респондентів зазначили, що в їхньому закладі працюють чи працювали випускники ХНПУ імені Г.С. Сковороди; якість підготовки випускників 75% респондентів оцінили достатньою, 25% – високою. Водночас 41,7% представників роботодавців зазначили, що випускники потребували додаткового навчання; на думку роботодавців для адаптації випускників потрібно від 1 місяця до 1 року; 100% опитаних зазначили, що готові приймати студентів для проходження практики, 83,3% підтвердили свою готовність співпрацювати з університетом за моделлю дуальної освіти, також 100% опитаних зазначили, що зможуть прийняти на стажування викладачів; 100% респондентів готові співпрацювати з університетом з метою удосконалення освітніх програм підготовки фахівців. http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurodnuchi_nayku.pdf

- академічна спільнота

Під час проведення щорічних наукових конференцій (наприклад, щорічна Міжнародна конференція молодих вчених «Харківський природничий форум» 2018-2020 рік: <http://dSPACE.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2492/1/%d0%a5%d0%bo%d1%80%d0%ba%d1%96%d0%b2%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b8%d0%b9%20%d0%bf%d1%80%d0%b8%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%b8%d1%87%d0%b8%20%d0%b9%20%d1%84%d0%be%d1%80%d1%83%d0%bc%20.pdf> та конференції «Природничі науки і освіта» <http://dSPACE.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2627/1/%d0%9f%d1%80%d0%b8%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%bd%0%b8%d1%87%d0%bo%20%d0%bd%0%bo%d1%83%d0%ba%0%bo%20%d0%b9%20%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%9>

6%d1%82%do%bo%2o.pdf)

академічна спільнота рекомендувала застосовувати набуті компетентності міждисциплінарної взаємодії та вміння співпрацювати з представниками інших областей та країн.

- інші стейкхолдери

Випускники мають значну сферу працевлаштування на сучасному ринку праці: можуть працювати учителями загальноосвітнього навчально-виховного закладу, завідувачем кабінету навчального чи лабораторії (освіта); організатором позакласної та позашкільної роботи з дітьми; лаборантом (освіта). Можуть бути експертами, консультантами та радниками із фахових питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, в громадських організаціях. Так, при співпраці з Фельдман екопарком та центром реабілітації рукокрилих вчені запропонували спрямовувати творчі здібності здобувачів на формування принципово нових ідей та реалізації програм національної та міжнародної співпраці; інтеграції у європейській освітній простір під час виконання еколого-просвітницького проекту «Збережемо птахів разом» <http://www.bat-kharkov.in.ua/ua/about-us-ua/>, а також при участі у іншій проектній та грантовій діяльності у відповідності до положення

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20Grantovy%20ta%20proekny%20diyalnist.pdf

Українська академія лідерства зазначила необхідність формування лідерських якостей здобувачів під час спільної волонтерської роботи: <https://ual.ua/kharkiv>

Пропозиції та інтереси стейкхолдерів урахувались у процесі розробки та впровадження ОП «Природничі науки» та обговорювались під час засідань проектної групи (відображено у протоколах) на засіданнях науково-методичної комісії факультету та вченій раді факультету, освітня програма затверджена на Вченій раді університету.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі та ПРН ОП повністю відбивають тенденції розвитку спеціальності, враховують проведення всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» на виконання наказу Міністерства освіти і науки України № 863 від 3 серпня 2018 року та результати моніторингу ринку освітніх послуг. ЗВО долучився до забезпечення підготовки вчителів для реалізації означеного курсу в освітній діяльності. Тенденції розвитку ринку праці свідчать про відсутність фахівців не тільки з інтегрованого курсу «Природничі науки», оскільки до 2018 р. їх не готували в жодному ЗВО, а й взагалі нестача учителів природничого циклу. Експериментальне введення курсу «Природничі науки» передбачено у 141-му навчальному закладі України (серпень 2018-жовтень 2022 року). Задля реалізації цього завдання сучасна українська школа потребує фахівця, здатного до створення навчально-методичного забезпечення інтегрованих курсів. В 2019 році було здійснено набір здобувачів на ОП «Природничі науки».

Особливості новітніх тенденцій розвитку спеціальності враховано під час перегляду ОП за результатами моніторингу вступної кампанії, професійних дискусій із стейкхолдерами (на засіданнях круглих столів, семінарів, конференцій тощо).

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Харківська область долучилася до проведення всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти», тому потребує спеціалістів такого профілю. На Харківщині в експерименті беруть участь десять освітніх навчальних закладів: 2 у місті та 8 в області. Враховано також тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, зокрема концепцію НУШ, в якій однією з ключових компетентностей визнано основні компетентності у природничих науках і технологіях. Насьогодні формування контингенту вчителів інтегрованого курсу «Природничі науки» можливе тільки за рахунок випускників ОП споріднених спеціальностей, які мають необхідні загальні та частково фахові компетентності для викладання курсу та бажання до самодосконалення. Марістратура має ціль прискорити цей процес у Харківському регіоні, у якому загалом не вистачає учителів (<https://kha.dcz.gov.ua/>).

У процесі формування цілей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти урахувався цінний досвід в галузі природничої освіти, примноження якого відображено в формуванні у здобувачів знань, умінь і навичок щодо застосування сучасних фізичних та хімічних технологій, наукових досягнень у біології.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП врахований досвід підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки) у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка, Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Софійському університеті Святого Климента Охридського (Болгарія), Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка, Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Детальний аналіз вказаних ОП надав можливість конкретизувати зміст загальних компетентностей випускників та диференціювати результати навчання на: знання з предметної області; когнітивні компетентності; професійні вміння та навички. Позитивними надбаннями реалізації ОП в ХНПУ імені Г. С. Сковороди є впровадження навчальних дисциплін, які інтегрують освітню діяльність у галузі природничих наук та науково-дослідну роботу, де логічним завершенням є практична підготовка, яка передбачає впровадження освітніх компетенцій у науково-педагогічне середовище виробництва. Все це значно підвищить конкурентоспроможність

освітньої програми серед вітчизняних аналогів.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт відсутній.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

У зв'язку з відсутністю Стандарту вищої освіти за спеціальністю «014 Середня освіта (Природничі науки)» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, при визначенні програмних результатів навчання ОП проектна група спиралась на вимоги сьомого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій, що передбачає набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі середньої і вищої освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та корекційно-педагогічної діяльності. Здобувачі отримують спеціалізовані, новітні знання із можливістю подальшої, зокрема, інноваційної дослідницької діяльності у навчанні або професії на межі предметних галузей. Серед основних умінь здобувачів відзначимо уміння розв'язувати складні завдання, із використання знань із суміжних наук, навіть в умовах неповної або суперечливої інформації. Формується здатність до подальшого самостійного навчання, командна стратегія, уміння приймати рішення у складних умовах з новими підходами та здатністю до прогнозування. Освітня програма є збалансованою, з раціональним розподілом кредитів із чіткою структурою і прозорим планом впровадження. Провідними методами навчання здобувачів вищої освіти в ході вивчення навчальних дисциплін є: виконавський, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково-пошуковий, пошуковий.

Методами контролю та оцінки якості вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін є: екзамени, заліки, тести, контрольні, навчально-дослідні завдання. Поточний контроль проводиться за всіма навчальними дисциплінами включеними до навчального плану, незалежно від виду семестрового контролю – іспит, залік. Підсумкове оцінювання здійснюється на підставі результатів поточного контролю та підсумкової роботи за системою оцінок ECTS, на підставі заліків та екзаменів.

Практична підготовка здобувачів передбачає проходження трьох практик: педагогічної практики у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти; науково-педагогічної практики у ЗВО; науково-дослідної практики.

Перед проходженням кожної з практик здобувачі відвідують настановчі конференції, впродовж практики її керівник від навчального закладу надає консультації здобувачам та безпосередньо контролює процес її проходження. Провідними методами навчання є: продуктивно-практичний, частково-пошуковий, виконавський. Підсумкове оцінювання проходження практик здійснюється за національною системою диференційного заліку та системою оцінок ECTS.

Державна атестація випускників освітньої програми Природничі науки спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки) проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

67.5

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

22.5

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

ОП спрямовано на підготовку творчо думаючого педагога, професійно компетентного фахівця, який володіє сучасними технологіями навчання та ефективною методологією науково-дослідницької і виробничої діяльності, здатного до вирішення комплексних освітніх і прикладних завдань на межі суміжних галузей знань. ОП відповідає предметній області, в основі якої лежать принципи інтеграції, що передбачають тісний міждисциплінарний зв'язок у педагогічному процесі змісту і технологій вивчення окремих компонентів предметної області природничих наук (фізики, хімії, біології, географії тощо). Такі ОК як: загальна біологія та методика викладання біології в інтегрованому курсі, біосферологія, основи природокористування та екологічної освіти, дозволяють сформувати фахові компетентності щодо особливостей життєдіяльності організмів, інтегральні уявлення про організацію біологічних систем, здатність до сприйняття та застосування принципів біоетики, сучасних природоохоронних

технологій; набути знання методик викладання біології. ОК – загальна хімія та методика викладання хімії в інтегрованому курсі передбачають набуття знань про методи добування хімічних речовин, їх вплив на навколишнє середовище, про будову, властивості об'єктів довкілля; формування здатності застосовувати освітні технології з хімії у професійній діяльності. ОК – Фізика та методика викладання фізики в інтегрованому курсі включають знання про механізми дії фізичних законів, їх застосування у різних сферах життєдіяльності людини; форми та методи організації навчання фізики в освітніх закладах. Формування цілісності науково-природничої картини світу забезпечується такими ОК, як – еволюція всесвіту, життя на Землі та людини, географія та методика її викладання в інтегрованому курсі). Зміст ОК передбачає вивчення взаємодії живих організмів різних рівнів організації, їхньої ролі у біосферних процесах та можливості використання у різних галузях господарства та виокремлює, оцінює сучасний стан довкілля, спрямований на забезпечення сталого розвитку; дозволяє застосовувати знання сучасних освітніх технологій для формування в учнів компетентностей, встановлювати міжпредметні зв'язки, реалізовувати наскрізні змістові лінії шкільного інтегрованого курсу «Природничі науки». При опануванні ОК: Інформаційно-педагогічні студії, психологія (за професійним спрямуванням), філософія освіти, іноземна мова, методи аналізу та подання результатів наукових досліджень та принципи академічної доброчесності здобувачі набувають здатності виконувати професійні функції, приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, керуватися принципами академічної доброчесності. ОП є унікальною серед споріднених ОП та на відміну від близьких до неї ОП: «Біологія в закладах освіти», «Хімія в закладах освіти», «Фізика в закладах освіти», передбачає інтеграцію ОК на засадах міждисциплінарності у межах предметної області, що дозволяє досягти цілей і програмних результатів (ПРН).

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Індивідуальна освітня траєкторія в ХНПУ імені Г. С. Сковороди формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду здобувача вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти «014.15 Середня освіта (Природничі науки)» та ґрунтується на виборі здобувачем видів освіти, форм і темпу здобуття освіти, навчальних дисциплін, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в ЗО реалізується через вибір навчальних дисциплін та оформлення індивідуального навчального плану, який, як визначено у Положенні про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) п.5, підп. 5.4 http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf є робочим документом здобувача, що містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяг навчального навантаження, типи індивідуальних завдань, систему оцінювання знань (поточний і підсумковий контроль, атестацію випускника). Складається на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркових навчальних дисциплін, обраних здобувачем ОП з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки.

«Положенням про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди»

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/vilnuy_vubir.pdf

передбачено для здобувачів ВО можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркової частини змісту навчання.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Процедура вибору дисциплін здійснюється відповідно до Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору (НДВВ) здобувачів ХНПУ ім. Г.С.Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/vilnuy_vubir.pdf

У положенні конкретизовано процедуру формування переліку та подальшого вивчення здобувачами НДВВ в обсязі не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

НДВВ вводяться на основі чинних нормативних документів у галузі ВО з метою створення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача; формування універсальних навичок європейського рівня Soft skills; реалізації освітніх і кваліфікаційних потреб: посилення конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці, врахування регіональних потреб тощо.

Обсяг НДВВ становить не менше 3-х кредитів ЄКТС.

Вивчення НДВВ другого (магістерського) рівня ВО починається з 1-го навч. року (1 семестру).

Обрання здобувачами НДВВ передбачає:

– вибір окремих дисциплін з переліку циклу загальної підготовки – 3 кредити ЄКТС. Здобувач обирає 1-ну дисципліну для вивчення у 2-му семестрі.

– вибір окремих дисциплін з переліку циклу професійної підготовки – 20 кредитів ЄКТС. Здобувач обирає НДВВ для вивчення у першому, другому, третьому семестрах.

Деканат спільно з кафедрами під час вступної компанії на ОР «магістр» ознайомлюють абітурієнтів із затвердженим Вченою радою університету переліком НДВВ, проводять презентації, консультації, пояснюють процедуру обрання НДВВ, особливості формування акадгруп та подальшого вивчення НДВВ.

На сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти оприлюднені перелік НДВВ і розклад на кожний семестр <http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom>

Обрання здобувачами НДВВ здійснюється після зарахування здобувача до початку навч. року, шляхом заповнення Google-форм на <http://smc.hnpu.edu.ua> На підставі поданих заяв формується розпорядження про формування акадгруп за обраними дисциплінами.

Здобувач, який з поважної причини (хвороба, акадмобільність тощо), не визначився з НДВВ, має право на вибір протягом 1 робочого тижня після повернення до навчання. У випадку, якщо здобувач з поважної причини, хоче змінити свій вибір, він може написати заяву на ім'я проректора з навчально-наукової роботи.

Обрані НДВВ вносяться до Додатків навчальних планів. Після остаточного формування і погодження акадгруп з вивчення НДВВ, інформація про НДВВ вноситься до індивідуального навч. плану здобувача. З даного моменту

НДВВ стає для нього обов'язковою.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача може бути реалізована через визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та у програмах академічності «Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, отриманих у неформальній освіті»

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/neformalna_osvita.pdf, «Положення про порядок реалізації права на академічність здобувачів ХНПУ ім. Г.С.Сковороди» http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/vilnyu_vubir.pdf

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

У навчальному плані спеціальності «014.15 Середня освіта (Природничі науки)» на практичну підготовку виділено 19,5 кредити ЄКТС, що становить 585 годин. Передбачено послідовне проходження трьох практик у третьому семестрі, а саме: педагогічної практики (7,5 кредитів) у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти; науково-педагогічної практики у ЗВО (6,0 кредитів); науково-дослідної практики (6,0 кредитів). Практики створюють логічно взаємопов'язану систему практичної підготовки та дозволяють досягти цілей і загальних (ЗК 1; ЗК 4; ЗК 5; ЗК 6) та фахових компетентностей навчання (ФК 1; ФК 2; ФК 3; ФК 5; ФК 6; ФК 7; ФК 8; ФК 9; ФК 11; ФК 12). Здобувачі ОП проходять усі види практик у провідних загальноосвітніх і спеціальних закладах.

Робоча група з розробки та оновлення ОП у співпраці зі стейкхолдерами (у формі опитування, науково-практичних семінарів із представниками баз практики) визначає сучасні потреби ринку освітніх послуг, що враховується при складанні та корегуванні робочих програм практик.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Важливою складовою професійної підготовки майбутніх учителів є формування навичок соціальної взаємодії та міжособистісного спілкування, що сприяють становленню професіоналів та лідерів у педгалузі. Зміст навч. дисциплін – оК1 Педагогіка, оК2 Психологія, оК3 Філософія освіти, оК4 Іноземна мова, а також методики викладання (оК5, оК6, оК7, оК8) – дозволяє формувати не лише фахові компетентності, але й соціальні, серед яких: здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі; знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації; практичний досвід комунікації різними мовами в галузі природничих наук; інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності; активна життєва позиція та тактика професійної поведінки, лідерські якості. Удосконалення даних навичок відбувається під час викладання цих дисциплін, коли викладачі створюють «контекст-практики», що імітують умови, з якими зіткнуться фахівці під час професійної діяльності. Викладання проводиться методом «семінар-діалог», що полягає у поєднанні навчання через рефлексію та дискусію між учасниками групи.

Набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills) сприяють також дисципліни вільного вибору. До індивідуального навч. плану здобувач включає 1 дисципліну вільного вибору із циклу загальної підготовки, серед яких є такі як культура міжнародного ділового спілкування, права людини та їх захист, медіація та комунікативний менеджмент, франдайзенгова діяльність в освіті, волонтерські ініціативи та грантові програми, психологія лідерства та ін.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Оскільки професійний стандарт відсутній, то для визначення результатів навчання, що визначають професійну кваліфікацію, яку присвоюють після завершення навчання на ОП «Природничі науки», ЗВО орієнтується на такі нормативні документи та стандарти: державні – Закони України («Про вищу освіту», «Про освіту» та інші), Постанови Кабінету Міністрів України («Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» тощо), НРК, Національні класифікатори України (Класифікатор професій ДК 003:2010 та Класифікація видів економічної діяльності ДК 009: 2010) та інші чинні нормативні акти обов'язкового застосування; міжнародні – Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (8 рівнів, 2017), Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (4 цикли, 2018), методичні рекомендації проекту ЄС «Competences in Recognition and Education 2» (CoRe2), проекту Tuning educational structures in Europe тощо; внутрішні університетські – Статут Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті, Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» тощо.

Відтак у змісті ОП «Природничі науки» вдалося змістити фокус із вхідного потенціалу на вихідні результати, побудова та реалізація ОП передбачає студентоцентрований, компетентнісний підходи і результати навчання.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf нормативним документом, що визначає організацію навчання здобувачів другого (магістерського) рівня за освітньою програмою «Природничі науки» є навчальний план за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Природничі науки), який розроблено згідно з ОП «Природничі науки». У робочому навчальному плані конкретизується співвідношення реального із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою).

План навчального процесу підготовки фахівців складається з двох частин: теоретичної та практичної. Підготовка

здобувача другого (магістерського) рівня становить:

Загальна теоретична – 14 кредитів (15,5 %);

Професійна нормативна – 27,5 кредити (30,5%);

Професійна вільного вибору студента – 22,5 кредити (25,0 %);

Практична – 19,5 кредити (21,7 %);

Атестація – 6,5 кредитів (7,3 %).

На самостійну роботу передбачається 1279 години (66,61%) від загального обсягу теоретичної підготовки.

Навчальним планом передбачено проведення більшості аудиторних годин у вигляді лекційних, семінарських та лабораторних занять. На основі навчального плану у робочих програмах навчальних дисциплін визначено співвіднесення аудиторних годин (лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять) з самостійною роботою.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка за дуальною формою освіти відсутня.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

Правила прийому зі змінами до ХНПУ імені Г.С.Сковороди у 2020 році (з додатками)

<http://hnpu.edu.ua/uk/magistr-2020-uzagalnena-informaciya>

Правила прийому на навчання до ХНПУ імені Г.С. Сковороди іноземців й осіб без громадянства

<http://hnpu.edu.ua/uk/pryyom-inozemciv-umovy-vstupu-2020-rik>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Вступати на другий (магістерський) рівень спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки) мають право особи, які отримали ступінь бакалавра, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або освітній ступінь магістра.

Випускники бакалаврів за ОП «Природничі науки» поки відсутні в Україні. Конкурсний відбір на ОП здійснюється за результатами вступних випробувань: із іноземної мови та фахового вступного випробування (природознавство та методика викладання природознавства). Як результати вступного випробування з іноземної мови можуть зараховуватися результати єдиного вступного іспиту з іноземної мови. Програми фахових випробувань ураховують особливості освітньої програми «Природничі науки» та містять базові питання з природничих наук. Форма і зміст вступних випробувань відповідає рівневі початкових компетентностей, необхідних для навчання на ОП та відображені у програмах фахового вступного випробування та вступного випробування з іноземної мови оприлюднених на інформаційних стендах приймальної комісії та на офіційному веб-сайті на сторінці приймальної комісії: <http://hnpu.edu.ua/uk/magistr-2020-uzagalnena-informaciya>

Правила прийому на освітню програму змінюються кожного року відповідно змін до Умов прийому затверджених МОН України у поточному році.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання здобувачів ВО, отриманих в інших закладах ВО здійснюється на основі Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protzes_HNPU_2016.pdf, та положення про визнання результатів навчання http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/neformalna_osvita.pdf

Положення про порядок реалізації права на академічність здобувачів ВО ХНПУ імені Г. С. Сковороди http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf, а також Наказу №149-од від 06 жовтня 2015 р. «Про порядок відшкодування коштів державного бюджету і витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців» http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/nakaz%20149-od.pdf.

Університет за поданням деканату має право зарахувати результати навчання у зарубіжному навч. закладі, підтвержені акад. довідкою, як виконання навч. плану підготовки. Зарахування є можливим за умови, коли зміст (очікувані результати навчання) навчальних дисциплін і практик збігається.

Переведення з одного навчального закладу до іншого здобувачів ВО, які навчаються за освітнім рівнем «магістр», можливе тільки за умови переведення на подібні спеціальності, за якими здійснювалась їх підготовка.

Переведення майбутніх фахівців з іншого закладу освіти до ХНПУ імені Г. С. Сковороди здійснюється за згодою ректорів обох навч. закладів за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Потреби застосування вказаних правил на ОП не виникало. У разі необхідності до здобувачів будуть застосовані загальні правила.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (далі НО) регламентується Положенням http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/neformalna_osvita.pdf

НО є складовою неперервної професійної освіти здобувачів ВО, відбувається паралельно із формальною та інформальною освітою, корегуючи та доповнюючи їх; сприяє розвитку здібностей майбутнього професіонала, збагачує його додатковими компетенціями, формує професійні компетентності відповідно до суспільних вимог. НО використовуються переважно у позанавчальній діяльності. Це освітня програма «Школа лідера» <http://hnpu.edu.ua/uk/shchorichni-zahody-spilky-studentiv-i-molodi-universytetu>, акції волонтерського (шефська робота в дитбудинках, школах-інтернатах) та еколого-природоохоронного спрямування («Роди і процвітай, Земле моя», <http://hnpu.edu.ua/uk/vyhovna-robota-kafedry-zoologiyi>, «Збережемо птахів разом» та рукокрилих <http://www.bat-kharkov.in.ua/ua/about-us-ua/>; валеоакції «Кидай палити», «Здоров'я нації – здоров'я молоді!» <http://hnpu.edu.ua/uk/studentscopy-naukovyy-valeologichnyy-klub>; інтелектуальні ігри, творчі та спортивні змагання тощо.

У процесі формування рейтингу успішності здобувачів ВО для призначення акадстипендій, бал формується з урахуванням акадуспінності та досягнень здобувачів ВО у позанавчальній діяльності. Регламентує вказану процедуру Положення про стипендіальне забезпечення студентів, аспірантів і докторантів http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/24_Polozhennya_stypendialne_zabezpechennya_2018_nova_redaktsiya.pdf

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Застосування правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на освітній програмі «Природничі науки» виявляється у процесі формування рейтингу успішності здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня для призначення академічних стипендій. Формування рейтингу успішності здобувачів вищої освіти передбачає розрахунок рейтингового балу з урахуванням академічної успішності та досягнень здобувачів вищої освіти у науковій, науково-технічній, громадській та спортивній діяльності.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Основними формами навчання є аудиторні та позааудиторні заняття. Провідне місце серед аудиторних занять займають лекції, лабораторні та практичні роботи. Позааудиторне навчання здійснюється у вигляді самостійної роботи, написання ІНДЗ, педагогічних та виробничих практик. Форми навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf При вивченні ОК застосовують методи, які сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН. Зокрема, ПРН 1 – ПРН 2, що передбачають формування знань і розумінь теоретичних основ дисциплін природничого та психолого-педагогічного циклів досягаються вербальними (бесіда, розповідь, пояснення, дискусія), ілюстративно-демонстраційними та методами проблемного навчання. Частково-пошукові (евристичні запитання, проекти), прикладні (практичні завдання), інтерактивні методи (мозковий штурм, кооперовано-групова робота) дозволяють сформувати ПРН 3 – ПРН 11, що сприяють застосуванню знань та розумінь. Дослідницькі методи (портфоліо, есе, підготовка наукових тез та статей) сприяють формуванню суджень (ПРН 12 – ПРН 19). Форми та методи навчання відображені у робочих програмах та силабусах, складених викладачами кафедр та розміщених на сайті природничого факультету (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychyy-fakultet>).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Основними формами навчання є аудиторні та позааудиторні заняття. Провідне місце серед аудиторних занять займають лекції, лабораторні та практичні роботи. Позааудиторне навчання здійснюється у вигляді самостійної роботи, написання ІНДЗ, педагогічних та виробничих практик. Форми навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf При вивченні ОК застосовують методи, які сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН. Зокрема, ПРН 1 – ПРН 2, що передбачають формування знань і розумінь теоретичних основ дисциплін природничого та психолого-педагогічного циклів досягаються вербальними (бесіда, розповідь, пояснення, дискусія), ілюстративно-демонстраційними та методами проблемного навчання. Частково-пошукові (евристичні запитання, проекти), прикладні (практичні завдання), інтерактивні методи (мозковий штурм, кооперовано-групова робота) дозволяють сформувати ПРН 3 – ПРН 11, що сприяють застосуванню знань та розумінь. Дослідницькі методи (портфоліо, есе,

підготовка наукових тез та статей) сприяють формуванню суджень (ПРН 12 – ПРН 19). Форми та методи навчання відображені у робочих програмах та силабусах, складених викладачами кафедр та розміщених на сайті природничого факультету (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychyu-fakultet>).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи здійснюється завдяки системі трансферу й накопичення кредитів, що використовуються в Європейському просторі вищої освіти.

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/vilnyu_vubir.pdf Відповідно до проекту Європейської Комісії

«Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING)

<http://www.unideusto.org/tuningeu/> для кожного здобувача ОП визначено навчальне навантаження необхідне для досягнення визначених результатів навчання (див. навчальний план).

Здійснюється процедура забезпечення права здобувачів вищої освіти на вільний вибір дисциплін відповідно до Положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/vilnyu_vubir.pdf

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Здобувачам вищої освіти надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у відповідності до Наказу ХНПУ імені Г. С. Сковороди № 44-од від 13.03.2019 «Про організацію освітнього процесу в новому навчальному році та про планування навчальної роботи науково-педагогічних працівників університету на 2020/2021 навчальному році»

<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/grafik-navchalnogo-protsesu>. Здобувачі ВО мають достатній обсяг вибіркових складових індивідуального навчального плану, завчасно отримують інформацію про зміст вибіркових дисциплін усіх факультетів ЗВО, мають безпосередній запис на дисципліни та етап корекції тощо. Інформацією щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання кожного освітнього компонента ОП «Природничі науки» здобувачі вищої освіти отримують ознайомившись із силабусом ОК на сайті факультету та на першому занятті кожної дисципліни.

Розклад занять за нормативною частиною розміщено на сайті природничого факультету

<http://hnpu.edu.ua/uk/navchalnyu-proces-pryrodnychogo-fakultetu>, у паперовому вигляді розміщується на інформаційному стенді на факультеті у вільному доступі, а також розповсюджується у соціальних мережах, у групах Viber та Facebook. Розклад занять дисциплін вільного вибору здобувачів ОП оприлюднюється на сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти <http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat-vilnyu-vybir>.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Навчання і викладання на основі дослідження є вагомим чинником якісної підготовки здобувачів ВО за спеціальністю 014.15 СО (Природничі науки). Здобувачі ОП беруть участь у заходах з освітньої, науково-дослідної діяльності, залучаються до проведення досліджень на засадах академічної свободи. Досягненню основної мети сприяють залучення здобувачів до реалізації наукових тем кафедр <http://nauka.hnpu.edu.ua/тематика-ндр-кафедр-2>: комплексна оцінка якості багатокомпонентних екосистем Землі з екопозицій 0112U005988; вивчення механізмів підтримання біорізноманіття на різних рівнях організації біосистем 0111U008883; вивчення впливу антропогенних факторів навколишнього середовища на морфофункціональний стан організму 0112U002665; теоретико-методичні основи підготовки майбутнього педагога до здоров'язберезувальної освітньої діяльності (0111U006437); дослідження міжфазних та гомогенних хімічних електролітичних систем (0111U008881); гідроекологічні особливості боліт Лівобережної України, (0114U003931); моделювання складних гомеостатичних систем на прикладі системи регуляції вуглеводного обміну в організмі людини (0111U008877) тощо.

Здобувачі ВО використовують експонати та колекції музеїв (зоологічний <http://hnpu.edu.ua/uk/zoologichnyu-muzei-imeni-op-krapynogo-anatomichnyy> <http://hnpu.edu.ua/uk/division/anatomichnyu-morfologichnyu-muzei-kafedry-anatomiyi-i-fiziologiyi-lyudyny-imeni-prof-yar> , ботанічний (<http://hnpu.edu.ua/uk/muzei-kafedry-botaniky>), ботсаду, <http://hnpu.edu.ua/uk/division/botanichnyu-sad> , гербарію СWP, навчально-оздоровчого табору «Гайдари» (НПП «Гомільшанські ліси») під час навчального процесу.

Науково-дослідні практики здобувачі проходять на базі науково-дослідних інститутів України: Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини; Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького; Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва УААН; Інститут екології Карпат; Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського» УААН; Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України тощо. Здобувачі є членами студентського наукового товариства, беруть участь у проведенні інтелектуальної біогри «Що? Де? Коли?, біотурніру «Bioshock» <http://hnpu.edu.ua/uk/hronika-podiy-pryrodnychogo-fakultetu>, командному біо турніру ім. Л. О. Красільникової, тижнів науки; проходять апробацію досліджень, навиків при організації та проведенні молодіжних наукових конференцій «Харківський природничий форум» <http://hnpu.edu.ua/uk/persha-mizhnarodna-konferenciya-molodyh-uchenih-harkivskyy-pryrodnychyu-forum> , участі в Міжнародних конференціях, нарадах «Молодь і поступ біології» <https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/pimb-tezi-2020-A4-v1.pdf>, «Від молекули до біосфери», Всеукраїнській школі молодих орнітологів <http://www.kgpa.km.ua/node/2538>, Наукові пікніки та Ніч науки, тощо.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст

навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Професорсько-викладацький склад ОП має профільну базу освіти. Зміст освітніх компонентів викладачі своєчасно оновлюють на основі сучасних наукових досягнень і практик. Відповідно до Положення про науково-методичну комісію http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/03_Polozhennya_pro_naukovo_metodychnu_komisiyu.pdf на природничому факультеті створена комісія для сприяння впровадженню сучасних методів організації освітнього процесу, вирішення практичних питань організації та методичного забезпечення навчального процесу, вивчення та обміну досвідом роботи.

Публікації викладачів розміщуються у фахових збірниках наукових праць України та у виданнях індексованих у наукометричних базах Scopus, Web of Science, Index Copernicus, ERICH PLUS.

На природничому факультеті проведено дві Міжнародні науково-практичних конференції «Природничі науки і освіта: сучасний стан і перспективи розвитку» <http://hnpu.edu.ua/uk/news/ii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferenciya-pryrodnycha-nauka-y-osvita-suchasnyy-stand-i>

<http://hnpu.edu.ua/uk/persha-mizhnarodna-konferenciya-molodyh-uchenyh-harkivskyu-pryrodnychyu-forum>

Відповідно до положення про ОП науково-педагогічні та педагогічні працівники підвищують кваліфікацію на базі профільних кафедр навчальних закладів України: Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна – д.с-х н. Іонов І. О. (2020), д.п.н. Васильєва С.О. (2020), к.п.н. Макеєв С.Ю., к.п.н. Щербак І. М. (2016р, 2018р.); Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» – Дорожко І.І; Дніпропетровського національного університету імені О.Гончара – проф. Чаплигіна А.Б. (2015), Тернопільського національного педагогічного університету імені В.Гнатюката проф. Култаєва М.Д. (2017), Національної академії Національної гвардії України – д.х. н. Свечнікова О.М., к.т.н. Сидоренко О.В. та інші.

Зарубіжні стажування викладачів відбуваються в різних ОЗ Польщі: Інституті біології та охорони навколишнього середовища Поморської Академії в м. Слупськ – проф. Маркіна Т.Ю (2017), доц. Ликова І.О (2018), доц. Гончаренко Я.В. (2019 р); екологічному факультеті Лодзинського технічного університету в м. Лодзь – проф. Чаплигіна А.Б. (2019р.); університеті Collegium Civi – доц. Твердохліб О.В. (2020 р.); National Louis University (м. Новий Сонч) – Макеєв С.Ю., Університети Кардинала Стефана Вишинського (UKSW) та Інституті Міжнародної католицької Академічної і Наукової Співпраці (IIASC) – Масич В.В.(2018). Вищій семінарії духовенства асоціації католицького апостольства сумісно з Університетом Кардинала Стефана Вишинського (Польща) – Васильєва С.О. У різні періоди 2016-2019 рр. професор Леонтьєв Д.В стажувався у Нідерландах (Лейденський університет (м. Лейден), Німеччині (Грайфсвальдський університет ім. Е.М.Ардта (м. Грайфсвальд) та Франції (Мікологічне товариство регіону Савоя (м. Роне)). Професор Култаєва М.Д. – Ростокському університеті (Німеччина) тощо.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/strategiya_internatsionalizatsii_hnpu.pdf

координується Центром міжнародного співробітництва і міжнародної освіти

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/intercoop> та реалізується відповідно до Положення про прийом на навчання до ХНПУ імені Г.С. Сковороди іноземців й осіб без громадянства

<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2020/Pravyla%20HNPU%202020/Admission%20rules%202020.pdf>

та Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf відповідно до яких може здійснюватися організація освітнього процесу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з інших держав. Насьогодні здобувачі-іноземці на ОП «Природничі науки» не навчаються. На офіційному Веб-сайт університету правила вступу для іноземців перекладені англійською мовою.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Професорсько-викладацький склад кафедр, які забезпечують освітній процес на ОП «Природничі науки» ретельно обговорюють і затверджують на засіданнях відповідних кафедр навчальні та робочі програми всіх освітніх компонентів навчального плану спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки), так і змістове наповнення навчально-методичних комплексів, до складу яких входять матеріали контрольних заходів, зокрема тестів, екзаменаційних білетів, що розроблені для перевірки якості засвоєння здобувачами програмного матеріалу. Усі форми контрольних заходів (самостійні та контрольні роботи, модульний контроль, а також залік або іспит наприкінці засвоєння здобувачами матеріалу тієї чи іншої дисципліни) чітко й об'єктивно відображають досягнутий рівень академічної успішності в опануванні дисциплін освітньої програми. Змістове наповнення навчальних дисциплін відповідає змістовій стороні контрольних заходів та нерозривно пов'язані між собою. Якість перевірки рівня досягнень програмних результатів навчання здобувачів забезпечується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди (у новій редакції) – http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf

та Типового Положення про науково-методичну комісію факультету

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/03_Polozhennya_pro_naukovo_metodychnu_komisiyu.pdf

Об'єктивність перевірки досягнень програмних результатів навчання забезпечується такими факторами: 1) форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість

встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь; 2) чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів; 3) наявність практик оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів; 4) чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності; наявність технологічних рішень для протидії порушенням академічної доброчесності.

Підвищенню якості використання контрольних заходів сприяє те, що вони спрямовані на формування більш високого рівня пізнавальної активності та самостійності здобувачів; орієнтовані на те, щоб допомогти здобувачам більш ефективно організувати: процес самопідготовки до практичних (семінарських) занять; самостійну роботу з рекомендованою науково-методичною літературою; пошук інформації відповідно до тематики занять із навчальних предметів.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів забезпечується тим, що викладання кожної навчальної дисципліни розпочинається із ознайомлення здобувачів з програмою і структурою курсу, планами проведення практичних занять, описом завдань теоретичного і практичного характеру до кожної теми, переліком тем рефератів, презентацій для самостійної роботи. Здобувачі інформуються про те, за якими критеріями будуть оцінюватися всі види контрольних заходів, яка кількість балів нараховуватиметься при виконанні кожного із запропонованих видів роботи. Відповідно до положення про навчальний процес академічна успішність здобувача з кожної навчальної дисципліни (практики) оцінюється за 100-бальною системою ECTS.

На сайті університету розміщено інформаційний пакет, де представлено робочі програми навчальних дисциплін. У силабусах навчальних дисциплін представлені форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychyy-fakultet>).

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Спираючись на Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) – http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf та відповідно до робочих програм навчальних дисциплін за спеціальністю 014 Середня освіта (Природничі науки), на природничому факультеті затверджуються робочий навчальний план і графік освітнього процесу. У кожному семестрі аудиторні години з навчальних дисциплін потижнево розподіляються заступником декана з навчальної роботи та відображаються у розкладі навчальних занять. У розкладі екзаменаційної сесії є дати складання здобувачами заліків та іспитів. Інші види контролю здійснюються викладачами упродовж семестру при узгодженні зі здобувачами часу їхнього проведення.

На сайті університету є інформаційний пакет, де розміщені робочі програми навчальних дисциплін. Кожна навчальна дисципліна для кожного виду контролю має критерії оцінювання і всі ці форми дозволяють об'єктивно оцінити результати навчання (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychyy-fakultet>)

Відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету систематично проводиться опитування здобувачів ВО щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання в університеті їх навчальних досягнень

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoryngu-jakosti-osvity>. Отримана інформація обговорюється на засіданнях проектної групи, раді природничого факультету, засіданнях кафедр та раді університету, що дозволяє оперативно виправляти виявлені недоліки.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт відсутній.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди – http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf Вони містять процедуру проведення контрольних заходів, а також процедури повторної здачі та оскарження результатів. За кожною освітньою програмою розробляється навчальний план, який затверджується рішенням Вченої ради університету та є основою для складання загального Графіку навчального процесу, що затверджується наказом ХНПУ. Він регулює процедуру освітнього процесу (послідовність та тривалість окремих його елементів), у тому числі контрольних заходів.

Зміст робочих програм із навчальних дисциплін передбачає визначення кількості годин та розподіл балів за кожним контрольним заходом. Доступність забезпечується розміщенням зазначеного вище положення як обов'язкового інформаційного ресурсу як для професорсько-викладацького складу кафедр, так і для здобувачів. Терміни проведення заліків, іспитів визначаються робочим навчальним планом і графіком освітнього процесу на факультеті.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних

процедур на ОП

Правила забезпечення об'єктивності екзаменаторів та порядок ліквідації академічної заборгованості прописані в Положенні про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf
Оприлюднені документи повною мірою висвітлюють правила, що забезпечують об'єктивність екзаменаторів. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст та кількість завдань, механізм підрахунку результатів та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів. Встановлюються єдині правила перездачі контрольних заходів, оскарження результатів атестації. Формування складу екзаменаційних комісій здійснюється відповідно до Положення про роботу екзаменаційних комісій у ХНПУ http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/05_Polozhennya_pro_ekzamenatsiyu_komisiyu.pdf.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Необхідність повторного проходження здобувачем контрольних заходів визначається за результатами проведення семестрової атестації. Відповідно до пункту 8.3. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf

Згідно з цим положенням, здобувачам вищої освіти, які в день, визначений за розкладом для складання контрольного заходу, отримали незадовільну оцінку або позначку «не з'явилися», може бути надано право перескладання екзамену або заліку протягом сесії за індивідуальним графіком ліквідації академічних заборгованостей. Перескладання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – провідному лектору, другий – комісії, яка створюється розпорядженням декана факультету. Здобувач вищої освіти не може бути допущений до перескладання екзамену з дисципліни, доки він не виконає усі види робіт, які передбачені робочою програмою на семестр із цієї дисципліни.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У Положенні про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр» http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf
у окремому розділі – Розділі 6 – закріплено порядок утворення і роботи апеляційної комісії.

Види та зміст контрольних заходів затверджуються на засіданні кафедр. При оскарженні процедури та результатів проведення контрольних заходів усі претензії та зауваження учасників щодо проведеної атестації розглядаються у присутності завідувача профільної кафедри та декана факультету. За результатами аналізу й обговорення процедури та результатів проведення контрольних заходів, що були оскаржені, утворюється комісія. У разі прийому комісією іспиту (заліку) деканат оформлює додаткову відомість обліку успішності здобувача, яку підписують усі члени комісії.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

У ХНПУ ім. Г. С. Сковороди діє кодекс про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/kodeks_dobrochesnist.pdf

та розроблена антикорупційна програма на 2019-2020 рр.

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programma2019.pdf В технологічному контексті забезпечення академічної доброчесності відбувається Інститутом інформатизації освіти за допомогою сертифікованої програмно-технічної системи «UNICHEK»

<http://nauka.hnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%Bo-%D0%BD%D0%Bo-%D0%BF%D0%BB%D0%Bo%D0%B3%D1%96%D0%Bo%D1%82-2/>

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Прийом і публікація тез, статей здобувачів за результатами їхніх наукових досліджень в університетських збірниках наукових та навчально-методичних праць здійснюється за умови ретельної їх перевірки науковими керівниками за спеціальністю та науково-редакційним відділом університету. Як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності використовується перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат за допомогою програмно-технічної системи UNICHEK для виявлення збігів, ідентичності у текстах. На офіційному веб-сайті університету проводиться перевірка наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат

<http://nauka.hnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%Bo-%D0%BD%D0%Bo-%D0%BF%D0%BB%D0%Bo%D0%B3%D1%96%D0%Bo%D1%82-2/>

У результаті перевірки складається звіт, у якому виділено плагіат, посилання та цитати, джерела плагіату. Здобувачі заповнюють та підписують заяву за встановленою формою, якою підтверджується факт відсутності у письмовій роботі запозичень, та про інформованість щодо можливих санкцій у випадку виявлення фактів плагіату. У разі негативного висновку онлайн-сервісу Unichек робота повертається на доопрацювання. Неприйнятним вважається рівень оригінальності тексту менше 50%.

ХНПУ імені Г. С. Сковороди популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти шляхом ознайомлення їх з досвідом роботи видатних науковців і кращих викладачів університету і факультету, а також шляхом проведення консультування щодо вимог із написання письмових робіт із наголошенням на принципах самостійності, коректного використання інформації з інших джерел та уникання плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г. С. Сковороди

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf запобігання академічного плагіату передбачає: розробку та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані джерела; ознайомлення осіб, які навчаються, з документами, що регламентують запобігання академічного плагіату; розміщення на веб-сайтах періодичних видань університету викладу етичних норм публікації та рецензування статей.

Профільні кафедри, які забезпечують освітній процес за ОП «Природничі науки» стимулюють творчий підхід з боку здобувачів до розв'язання завдань практичного характеру, шукають засоби активізації інтересу здобувачів до науково-педагогічної та науково-дослідної роботи, неодмінною вимогою якої є дотримання правил академічної доброчесності. У Спільці студентів та молоді ХНПУ імені Г.С. Сковороди функціонує Комітет академічної доброчесності.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

У разі одержання відповідної заяви комісія академічної доброчесності розглядає питання про плагіат і виносить рішення про форми відповідальності: адміністративну, дисциплінарну тощо. Якщо факт плагіату доведено, комісія приймає рішення про повторне проходження оцінювання або повторне проходження здобувачем навчального курсу. В усіх випадках здобувачу висувають попередження. Уживання таких заходів, як позбавлення академічної стипендії або відрахування з університету, здійснюється на підставі рішення адміністрації факультету та університету. Прикладів подібних ситуацій за ОП «Природничі науки» не виявлено.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Добір викладачів ОП відбувається на конкурсній основі відповідно до Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/polozh_konkurs_na_robotu_personalu.pdf На посади науково-педагогічних працівників обираються особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання і за своїм рівнем кваліфікації та професійними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників чинним законодавством України. Як правило, викладання дисциплін ОП доручається докторам або кандидатам наук, які мають відповідну спеціалізацію. Необхідний рівень професіоналізму підтримується заохоченням викладачів до формування власної професійної майстерності шляхом підвищення кваліфікації (з питань комп'ютерного забезпечення, нових напрямів у професійній підготовці, проходженням відповідних тренінгів та сертифікацією тощо). Інформація щодо наявності вакансій розміщується у відкритому доступі на веб-сайті <http://hnpu.edu.ua/uk/vakansiyi-hnpu-imeni-gs-skovorody>. Серед труднощів, з якими стикається ЗВО під час добору викладачів для забезпечення якості ОП, слід відмітити таке: інтенсивний розвиток і реформування національної освітньої системи, її інтегрування в міжнародний освітній простір зумовлюють необхідність частого оновлення напрямів і спеціалізації фахівців, що, своєю чергою потребує оновлення методичного забезпечення процесу підготовки викладачів вищої школи.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Для проходження педагогічної та виробничої науково-дослідної практики складено угоди з Харківськими закладами загальної та спеціалізованої середньої освіти, та науковими установами: Комунальний заклад «Харківський університетський ліцей Харківської міської ради Харківської області»

[http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Spivpr/Rekomend_inf_sait_16_10_19%20\(2\).pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Fak_prirodnychy/Spivpr/Rekomend_inf_sait_16_10_19%20(2).pdf)

Пісочинська загальноосвітня школа I-III ступенів «Мобіль» Харківської районної ради Харківської області;

Шарівська загальноосвітня школа I-III ступенів Валківської районної ради Харківської області;

<http://hnpu.edu.ua/uk/dogovory-pro-tvorchu-spivpracyu-pryrodnychogo-fakultetu>

Роботодавці залучалися до розробки та обговорення Освітньої програми «Природничі науки», проведення настановних та підсумкових конференцій з педагогічних практик; круглих столів (семініарів) з проблем професійної освіти майбутніх фахівців. Восени і навесні в університеті проводиться захід «Дні кар'єри» (представники шкіл регіону пропонують випускникам робочі вакансії в їх навчальних закладах).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків шляхом налагодження партнерської взаємодії з Харківським університетським ліцеєм, Шарівською загальноосвітньою школою I-III ступенів Валківської районної ради Харківської області. Разом з вчителями шкіл та експертами галузі на факультеті проводяться відкриті дні "Студент на один день". Проведені науково-методичні семінари на тему: "Природничі науки: минуле, сучасне та можливе майбутнє", де з доповіддю виступила Кравченко Марина Олександрівна, канд. біол. наук, учитель вищої категорії, фахівець лабораторії інтегруючого викладання природничих наук біологічного факультету <http://hnpu.edu.ua/uk/hronika-podiy-pryrodochnogo-fakultetu>

Учителі-практики мають змогу відвідувати заняття з метою обміну досвідом з певних тем ОП та застосування методик у підготовці учнів до участі в МАН. Так, учитель-методист спеціаліст Вищої категорії Комунального закладу «Шарівський ліцей Валківської районної ради Надія Володимирівна Полякова відвідала заняття з курсу біосферологія, основи природокористування та екологічної освіти проф. кафедри зоології Чаплигіної А.Б., де виступила з доповіддю про екологічну роботу Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта». Відтак, здобувачі вищої освіти мають можливість безпосередньо взаємодіяти з фахівцями-практиками під час навчання, що дозволяє їм набути важливого професійного досвіду.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

У ЗВО є власні програми підвищення кваліфікації фахівців. Курси підготовки до здачі тесту з іноземної мови на рівні B2, закінчили та отримали сертифікат про відповідне володіння англійською мовою: проф. Масич В.В, проф. Чаплигіна А.Б., доц. Ликова І.О., доц. Макєєв С.Ю., доц. Гончаренко Я.В. та інші. Викладачі відвідують тренінги на базі Науково-методичного тренінгового центру соціального та професійного розвитку людини ХНПУ. Наприклад, «Візуальне мистецтво як засіб профілактики та подолання емоційного вигорання педагогів» (Масич В.В.,) <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukovo-metodychnyy-treningovyy-centr-socialnogo-ta-profesiynogo-rozvytku-lyudyny>. Ефективним засобом підвищення професійного розвитку викладачів є взаємовідвідування навчальних занять. Стажування відповідно Положенню про організацію стажування науково-педагогічних працівників: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_organiz_stajyvann_nauk_ped_pratizivn.pdf в Україні та за кордоном (детально у Розділі навчання...)

Викладачі є членами журі олімпіад та конкурсів – Обласного етапу Всеукраїнської олімпіади (проф. Чаплигіна А.Б., доц. Щербак І. М.). Голова журі МАН районного етапу – доц. Сидоренко О.В. На регулярній основі в університеті відбувається моніторинг якості професійної підготовки, зокрема проводиться опитування здобувачів освіти щодо професіоналізму викладачів – "Викладач очима студентів" <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

В університеті розвиток викладацької майстерності педагогічних та науково-педпрацівників стимулюється різними видами заохочень, які визначені правилами внутрішнього розпорядку. Стимулювання розвитку викладацької майстерності регламентує Положення про визначення рейтингу кафедр ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/18_Polozhennya_pro_reyting_kafedr_.pdf,

Рейтинг кафедр за 2019 р. оприлюднено на сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Reyting.pdf

Положення про нагородження медаллю "Г.С. Сковороди"

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/26_Polozhennya_pro_nagorodzhennya_medallu_GS_Skovoroda.pdf

Положення конкурсу "Людина року" за номінаціями.

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/ludinaroku.pdf У 2018 переможцем конкурсу у номінації «Найкращий науковець» визнано проф. Чаплигіну А.Б.

За досягнення високих результатів в освітньому процесі викладачі представляються до нагородження державними нагородами, почесними званнями, державними преміями, грамотами тощо. Проф. Д.В.Леонтев нагороджений медаллю для педпрацівників «За відданість справі» (2015) та Іменною стипендією для видатних науковців у галузі біологічних та медичних наук стипендією імені Мечникова Харківської ОДА (2018); проф. Свечнікова О.М. – стипендією імені Бекетова.

Для завершення підготовки докторської дисертації викладачам надається відпустка до 3 місяців зі зменшенням навчального навантаження.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП сприяють досягненню визначених цілей та програмних результатів навчання. Інформація про фінансову діяльність оприлюднено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/informaciya-pro-finansovu-diyalnist>.

В університеті достатнім є забезпечення навчальними аудиторіями, кабінетами, обладнанням та устаткуванням, необхідним для виконання ОП. На належному рівні організоване інформаційне забезпечення освітнього процесу (функціонує наукова бібліотека (6 читальних залів (324 посадкових місць)). Достатньою є також база спортивного

комплексу університету (спортивні зали – 15 спортивних залів загальною площею 3244,7 кв.м; стадіони – 1 од. із загальною площею 12577 кв.м; спортивні майданчики – 8346,5 кв.м; корти – 648 кв.м тощо (1200 кв.м.). Для відпочинку, оздоровлення студентів є навчально-спортивний табір «Гайдари» площею 1435,84 кв.м., лижна база «Сокольники» площею 220,8 кв.м; актові зали університету дають можливість проводити культурно-масові заходи. Процес життєдіяльності, соціальні потреби учасників освітнього процесу забезпечуються наявністю соціальної інфраструктури (три гуртожитки (житлова площа на одного мешканця складає в середньому 7 кв.м., що відповідає існуючим санітарним нормам СНІП 42-121-4719-88); медичне обслуговування студентів, яке проводиться у міській поліклініці, медпункт (гуртожиток № 3); у навчальних корпусах наявні буфети, на території університету розміщені шість їдалень.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

У ХНПУ імені Г. С. Сковороди для задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти створено культурно-мистецький центр <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kulturno-mysteckyy-centr>, який є осередком розвитку художнього творчого потенціалу здобувачів ВО і реалізує всі напрями поза аудиторної роботи та дозвілля майбутніх фахівців. Для реалізації освітнього процесу ХНПУ ім. Г. С. Сковороди створює всі умови задля задоволення освітніх потреб на безоплатній основі, зокрема: здобувачі ОП й НПП мають доступ до всіх ресурсів бібліотеки <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>, мають можливість безкоштовно перевірити роботу на унікальність <http://nauka.hnpu.edu.ua/%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%Bo-%D0%BD%D0%Bo-%D0%BF%D0%BB%D0%Bo%D0%B3%D1%96%D0%Bo%D1%82-2/>. У структурі Спілки студентів і молоді університету <http://hnpu.edu.ua/uk/struktura-spilky-studentiv-i-molodi-universytetu> для розвитку наукової діяльності здобувачів ВО створене студентське наукове товариство, яке організовує підготовку студентських конференцій, конкурсів, турнірів, олімпіад тощо. Працюють валеологічний та біотичний клуб <http://hnpu.edu.ua/uk/studentsky-naukovyy-valeologichnyy-klub> Для розвитку спортивних навичок здобувачів ВО, в університеті діє Спортивний клуб, який щорічно проводить Спартакіаду (у програмі шашки, шахи, настільний теніс, волейбол, баскетбол, естафета, бадмінтон); козацький кіш <http://hnpu.edu.ua/uk/kozackyy-kish-imeni-b-hmelnyskogo-pryrodnychogo-fakultetu>

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Навчальні приміщення повністю відповідають існуючим будівельним та санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, існуючим нормам з охорони праці. Безпекою освітнього середовища опікується служба з режиму і безпеки <http://hnpu.edu.ua/uk/division/sluzhba-z-rezhymu-i-bezpeky-pomichnyk-rektora-z-rezhymu-ta-bezpeky-uprovnovazhenyyu-z-pytan#> Відділ з питань надзвичайних ситуацій і цивільного захисту населення <http://hnpu.edu.ua/division/viddil-z-pytan-nadzvychnykh-sytuaciy-i-cyvilnogo-zahystu-naselennya> та експлуатаційно-технічний відділ <http://hnpu.edu.ua/uk/division/ekspluataciyno-tehnichnyy-viddil> . Медичне обслуговування здобувачів ВО здійснюється на базі медичного пункту університету, де працює лікар та медична сестра, які забезпечують надання невідкладної меддопомоги здобувачам ВО. Зі студентським та викладацьким складом систематично проводиться профілактична робота щодо запобігання шкідливих звичок та пропаганди здорового способу життя. Цьому сприяють дні здоров'я, дні донора, випуск стіннівок, бесіди, розгляд питань на засіданнях Вченої ради тощо. В університеті діє психологічна служба <http://liderstudent.com.ua/> як структурний компонент, що створює соціально-психологічні умови для розвитку особистості здобувачів вищої освіти. Провідним завданням діяльності психологічної служби університету є збереження психологічного здоров'я здобувачів ВО через систему інформаційної, психодіагностичної, консультативної, розв'язкової, діагностичної, прогностичної, профілактичної та корекційної роботи.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Механізми освітньої підтримки ЗВО забезпечуються відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і передбачають здійснення таких процедур і заходів: визначення принципів та процедур забезпечення якості ВО, здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП; щорічне оцінювання здобувачів ВО, педпрацівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, інформаційних стендах тощо. Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти систематично проводить анкетування здобувачів ВО, а саме: «Опитування здобувачів ВО щодо якості освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди», «Опитування здобувачів ВО щодо якості викладання в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (після вивчення дисципліни)». Задля освітньої підтримки здобувачів ОП на регулярній основі здійснюється моніторингове дослідження щодо визначення якості освіти; проводиться щорічне оцінювання ЗВО та педпрацівників («Викладач очима студентів»), результати яких обговорюються на засіданнях проектної групи, кафедри; для контрольних замірів знань здобувачів проводяться ректорські контрольні роботи <http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/analiz-rektorskykh-kontrolnykh-robot-2019-2020>.

Рівень задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою здобувачів ВО досліджує відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету. Так результати опитування "Викладач очима студентів" 10 етап 2019/2020 навчальний рік вказують на те, що більшість респондентів ЗВО

задоволені якістю освітніх послуг (33,4% опитаних цілком задоволені, 50% більше задоволені, ніж незадоволені), 58,4% респондентів вважають, що їх думка враховується при організації навчального процесу, більшість ЗВО задоволені навчальним планом спеціальності (25% опитаних цілком задоволені, 41,7% більше задоволені, ніж незадоволені), розкладом занять (41,7% опитаних цілком задоволені, 50 % більше задоволені, ніж незадоволені) та ін. Всі ці дані проаналізовано і враховано проектною групою.

Для інформаційної підтримки здобувачів, НПП, абітурієнтів створено сайт ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk> за допомогою якого, всі учасники освітнього процесу мають можливість ознайомитись із загальною інформацією про заклад, його структуру, діяльністю, новинами й запланованими заходами та ін. Відкритість такої інформації забезпечується інститутом інформатизації освіти. Провідним напрямом діяльності якого є розробка електронних навч. ресурсів для дистанційного навчання, яке забезпечується науково-навчальною лабораторією розробки програмного забезпечення.

Окрім офіційного сайту, наявна група в соціальній мережі Facebook в якій розміщуються новини, анонс заходів, що плануються або проводяться природничим факультетом <https://www.facebook.com/groups/1808806579380082/> Інформаційна підтримка здобувачів ВО здійснюється і через діяльність бібліотеки, яка використовує автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Для здобувачів з особливими освітніми потребами аудиторні заняття відбуваються на 1 поверсі навчального корпусу, а системи комплексного супроводу навчання забезпечується загальноуніверситетським навчально-методичним інклюзивним центром <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>. Кожний навчальний корпус має відповідальну особу за забезпечення супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-sprovodu-osib-z-osobovymu-osvitnimu-potrebamy>. Окрім цього особи з особливими освітніми потребами мають належну нормативно-правову підтримку університету: Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_osib_osospotr_09_18.pdf, Наказ "Про порядок супроводу " (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/nakaz_85-od.pdf

Наказ стосовно людей з інвалідністю в ХНПУ імені Г.С. Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/invalnakazy.pdf>, План заходів спрямованих на реалізацію Указу Президента України №401/2017

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/plan_zahody_malomob.pdf
Дотепер на ОП немає здобувачів, які мають особливі освітні потреби.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Процедуру вирішення конфліктних ситуацій регулюють такі нормативно-правові документи, як: Антикорупційна програма університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programma2019.pdf, Гендерний центр <http://hnpu.edu.ua/division/gendernyy-centr>, Положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20poryadok%20realizatsii%20oprava%20na%20akademichny%20mobilnist_compressed.pdf

Для запобігання та протидії корупції в університеті розроблено та впроваджено Антикорупційну програму ХНПУ імені Г. С. Сковороди на 2019-2020 рр., у межах якої (розділ III п. 2 Антикорупційної програми) деталізовано перелік антикорупційних заходів, діяльність відповідної комісії http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programma2019.pdf

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Природничі науки» регламентована Положенням про освітні програми в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди <http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/Pologiniaaa.pdf>. ОП «Природничі науки» розроблена відповідно Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти (7 рівень Національної рамки кваліфікацій).

Освітню програму затверджено рішенням вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди від «8» квітня 2019 р. протокол № 3; рішенням науково-методичної комісії природничого факультету протокол № 7 від «06» березня 2019 р., вченою радою природничого факультету протокол № 8 від «20» березня 2019р.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Обговорення (планове) та оновлення ОП «Природничі науки» проводиться на засіданнях проектної групи за участі всіх членів за необхідністю, проте не менше двох разів за рік. За результатами обговорення освітніх компонентів ОП, їх реалізації, якості академічної успішності здобувачів та форм проведення контрольних заходів вносяться пропозиції щодо відповідності програмних результатів навчання, покращення методів навчання та методів оцінювання освітніх компонентів ОП.

Після ініціації проектною групою спеціальності 014.15. СО (Природничі науки) розпочалася підготовка по створенню та обговоренню проекту ОП «Природничі науки», структури ОП, основних компетентностей та ПРН, структурно-логічної схеми ОП (Протокол №1 від 1 грудня 2018 р.). У наступному засіданні члени проектної групи «Природничі науки» обговорили компетентності і ПРН, склали орієнтовний навчальний план (Протокол №2 від 8 січня 2019 р.), які корегували та обговорювали перед затвердженням проекту ОП (Протокол №3 від 28 січня 2019 р.). У наступному засіданні обговорили зауваження і пропозиції рецензентів ОП і стейкхолдерів щодо проекту ОП «Природничі науки» на 2019 р. Внесли зміни в ОП (переглянули ПРН та фахові компетентності), проаналізували логічність і послідовність структурно-логічної схеми ОП (Протокол №4 від 5 березня 2019 р.). Пізніше проаналізували та подали на розгляд та затвердження ради ф-ту і університету програми навчальних дисциплін, які будуть реалізовуватися на ОП «Природничі науки» у 2019-2020 н.р. (Протокол №5 від 18 червня 2019 року). У наступному засіданні проаналізували результати вступної компанії на освітню програму та затвердили перелік навчальних закладів і науково-дослідних установ для проходження практик здобувачами за ОП «Природничі науки» (Протокол №6 від 8 жовтня 2019 року). У подальших засіданнях члени проектної групи з метою удосконалення ОП «Природничі науки», обговорювали результати зимової сесії здобувачів, проводили аналіз їх анкетування після вивчення дисциплін у 1 семестрі. Прийняли рішення про доцільність продовження набору на ОП та ініціювали проект ОП «Природничі науки» на 2020-2021 н.р. (Протокол №7 від 3 січня 2020 року). Переглянули та затвердили проект ОП на 2020-2021 н.р. (Протокол №8 від 30 січня 2020 року). При обговоренні зауважень та пропозицій рецензентів та стейкхолдерів до проекту ОП на 2020-21 н.р., члени проектної групи внесли зміни в структурно-логічну схему ОП, збільшили кількість кредитів для вивчення методики викладання хімії та фізики; проаналізували результати анкетування здобувачів заочної форми, щодо введення дисциплін, які забезпечують формування навичок дистанційної освіти (Протокол №9 від 3 березня 2020 року). У подальшому члени проектної групи внесли зміни в графік навчального процесу здобувачів та структурно-логічну схему ОП на 2020-21 н.р. (Протокол №10 від 2 червня 2020 року).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

При перегляді ОП до уваги беруться результати анкетування здобувачів вищої освіти, яке щорічно проводиться Відділом менеджменту і моніторингу якості освіти університету <http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoringu-jakosti-osvity>, одним із завдань якого є проведення опитувань, які допомагають зрозуміти проблеми студентів і вдосконалити освітній процес. Так, за результатами дослідження системи управління якістю діяльності університету серед студентів природничого факультету встановлено, що цілком задоволеними якістю освітніх послуг 33,4% опитаних респондентів, більше задоволеними, ніж незадоволеними 50% респондентів, важко відповісти на запитання було 8,3%, а більше незадоволеними, ніж задоволеними було 8,3% (матеріали опитування за всіма показниками зберігаються у Відділі менеджменту і моніторингу якості освіти університету).

Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти систематично проводиться анкетування здобувачів вищої освіти з метою моніторингу якості освіти <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>, результати якого оприлюднено на сайті університету [http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurrodnuciu%20\(1\).pdf](http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurrodnuciu%20(1).pdf). 14.01.2020 р. у ході засідання проектної групи (протокол 14) обговорювались результати опитування здобувачів щодо якості викладання в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (після вивчення дисципліни).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Процедура обговорення ОП здобувачами вищої освіти регламентована положенням про Спілку студентів і молоді ХНПУ імені Г. С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Spilka_student_ta_molod/Pol_SSM.pdf. При обговоренні ОП на засіданнях проектної групи до уваги беруться побажання і зауваження, які були висловлені здобувачами вищої освіти під час засідань Спілки студентів і молоді природничого факультету. Внесені пропозиції вносяться до навчальних планів здобувачів вищої освіти на наступний навчальний рік, обговорюються і затверджуються на засіданнях вченої ради природничого факультету, до складу якої входять 10% здобувачів вищої освіти.

Члени Спілки студентів і молоді природничого факультету впродовж навчального року проводять дискусійні обговорення ефективності освітніх компонентів ОП, методів навчання та оцінювання, заслуховують пропозиції здобувачів вищої освіти за I і II рівнів освіти, зазначають недоліки і побажання щодо методів навчання і методів контролю під час освітнього процесу. Пропозиції, внесені представниками Спілки студентів і молоді природничого факультету розглядаються на засіданнях проектної групи і, за необхідності і обґрунтованості даних пропозицій, виносяться на обговорення на Раді природничого факультету (протокол № 13 від 26.06.2020 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її

якості

При перегляді ОП приймаються до уваги пропозиції, внесені потенційними роботодавцями, які входять до навч. науково-педагогічного комплексу (ННПК) ХНПУ імені Г. С. Сковороди, робота якого регламентована Положенням про навчальний науково-педагогічний комплекс

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Navchalniy_nauk_ped_kompleks/Polozhennya_NNPK.PDF, одним із завдань якого є поширення передового педдосвіду ліцеїв та гімназій, що входять до складу ННПК, та надання теоретичної та методичної допомоги при забезпеченні освітнього процесу в ЗВО.

До уваги при обговоренні і перегляді ОП враховуються пропозиції і зауваження методистів і вчителів, які працюють на університетських кафедрах у ліцеях та гімназіях, метою створення яких є науково-методичний супровід фахово-педагогічної діяльності вчителя; керівництво експериментальною роботою в школі; проведення у ліцеях чи гімназіях науково-методичних семінарів з питань упровадження в профільну школу практики інтегрованого навчання природничих наук; консультації щодо створення освітнього середовища; експертна оцінка навчально-методичних розробок учителів; апробація навчально-методичних розробок викладачів факультету; методдопомога вчителів здобувачам у проходженні пед. практики; профорієнтаційна робота.

Для удосконалення ОП «Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти» проводяться опитування роботодавців, результати яких аналізуються на засіданнях проектних груп <http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy>.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Основним завданням ОП «Природничі науки» є створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих фахівців зі спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки) галузі 01 Освіта/ Педагогіка, вчителя інтегрованого навчального курсу Природничі науки, фізики, хімії, біології у середніх загальноосвітніх навчальних закладах, організаторів гуртків природничого спрямування в закладах позашкільної освіти; формування готовності до самоосвіти та професійного самовдосконалення впродовж життя. Понад 50% здобувачів поєднують навчання з роботою у закладах освіти, за для цього їм надається індивідуальний графік навчання. Здобувачі вищої освіти, які поєднують навчання з роботою за спеціальністю, набувають неоціненного досвіду, проводять профорієнтаційну роботу серед інших здобувачів і вносять ряд важливих пропозицій в освітній процес, висловлюючи свої побажання і зауваження до ефективності тих чи інших компонентів ОП.

За для ефективного працевлаштування випускників в структурі університету створено Відділ профорієнтації і роботи з випускниками <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-proforiyentaciyi-i-roboty-z-vypusknnykamy>, основною метою якого є координація спільної роботи деканатів факультетів з районними/міськими відділами освіти, прогнозування потреб у педкадрах, обліку та працевлаштування випускників педагогічного ЗВО, забезпечення випускника першим робочим місцем за отриманою спеціальністю відповідно до вимог сучасного ринку праці. Систематично проводяться «Дні кар'єри» з метою розподілу здобувачів за місяцями роботи.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Під час реалізації ОП «Природничі науки» серед здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за даною ОП відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету проведено анкетування, метою якого є отримання незалежної думки здобувачів ВО про якість освіти, визначення найкращого викладача серед тих, які забезпечують освітній процес за даною ОП, виявлення корупційних ризиків, збір достовірної інформації про проблеми, які виникають у здобувачів під час навчання. Результати даного анкетування показали, що здобувачі другого (магістерського) рівня за ОП «Природничі науки» загалом позитивно оцінюють якість освітнього процесу, суттєвих недоліків не виявлено.

Перевірка якості набутих знань і навичок серед здобувачів другого (магістерського) рівня за ОП «Природничі науки» проводиться під час заліково-екзаменаційних сесій, за результати яких проектна група ОП зробила висновок про задовільні результати засвоєння знань та навичок. Якість реалізації компонентів ОП також перевіряється під час проведення ректорських контрольних робіт. Результати цих перевірок аналізуються центром моніторингу і якості освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди й обговорюються на засіданнях Виконавчої ради (Ради з якості).

Проектною групою проаналізовано звіти з наукової роботи здобувачів другого (магістерського) рівня за ОП «Природничі науки» і зроблено висновок про задовільний рівень наукових публікацій, проте висловлено побажання посилити науково-дослідну роботу серед здобувачів, залучити їх до участі у роботі наукових конференцій та збільшити кількість наукових публікацій. За для цього запропоновано більш активну участь здобувачів ОП «Природничі науки» у роботі наукового товариства спілки студентів та молоді природничого факультету та конференціях молодих науковців «Харківський природничий форум» <http://hnpu.edu.ua/uk/persha-mizhnarodna-konferenciya-molodyh-uchenyh-harkivskyy-ptyrodnychyy-forum>

Контроль внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності регламентований Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на поточний навчальний рік http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/poryadok_provedenna_monitor_doslidjen_compressed.pdf та систематично здійснюється Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

ОП «Природничі науки» проходить первинну акредитацію, тому зауважень та пропозицій за нею ще не отримано.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Всі учасники академічної спільноти (наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійні програми; роботодавці) залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП.

Наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники забезпечують розробку і реалізацію ОП, її періодичний перегляд і моніторинг якості ОП. Організують контрольні заходи по перевірці набутих знань, умінь та навичок здобувачами вищої освіти, аналізують результати та вносять пропозиції по усуненню недоліків.

Здобувачі вищої освіти беруть участь в обговоренні якості ОП, що відбувається на засіданнях Спільноти студентів та молоді природничого факультету, на Радах природничого факультету та на Виконавчих Радах (Радах з якості) університету.

Фахівці-практики та роботодавці залучаються до процедури розроблення ОП, вносять пропозиції по покращенню якості та моніторингу ОП.

При внутрішньому забезпеченні якості ОП керуються Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на поточний навчальний рік

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhenya_%20Vnytrishnogo%20zabespech.pdf

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішнє забезпечення якості освіти регламентовано Статутом університету

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protsest_HNPU_2016.pdf

За здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти відповідають наступні структури:

Кафедри (складання програм і робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, проведення поточного і підсумкового контролю).

Деканат (складання навчального і робочого навчального плану за ОП, організація навчального процесу, складання графіку навчального процесу, проведення ректорських контрольних заходів та ін.).

Відділ практики (укладання договорів про проходження практик, організація і проведення практик).

Навчальний відділ (планування і організація поточного освітнього процесу, удосконалення системи освітнього процесу, здійснення систематичного контролю за своєчасною підготовкою і станом виконання планової обліково-звітної документації з навчальних питань, аналіз ходу освітнього процесу, контролю успішності студентів, результатів екзаменаційних сесій, державної атестації).

Центр ліцензування, акредитації та контролю якості освіти (забезпечення дотримання державних стандартів вищої освіти; сприяння створенню належних методологічних, навчально-методичних умов для організації навчального процесу на факультетах).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу ХНПУ імені Г. С. Сковороди регулюються статутом університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf, колективним договором http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf, основними положеннями Університетської політики у сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/politik_sfery_yakosti.pdf, правилами прийому до

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

<http://hnpu.edu.ua/uk/pravyala-pryomu-do-hnpu-imeni-gsskovorody-u-2020-roci>

Згідно з Наказом ХНПУ імені Г. С. Сковороди № 85-ОД від 05 червня 2018 р. «Про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ», було розроблено і затверджено порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими освітніми потребами. Призначено відповідальну особу щодо забезпечення супроводу такої категорії осіб. Порядок надання послуг розміщено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymu-osvitnimu-potrebam>.

У 2017 році створено загальноуніверситетський навчально-методичний інклюзивний центр. Центр має сторінку на сайті університету: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

З метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) університетом створено сторінку у Facebook <https://www.facebook.com/groups/1029347057130340/>, телефони та електронні адреси адміністрації університету оприлюднено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/contacts>. З метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів) природничим факультетом створено сторінку у Facebook <https://www.facebook.com/groups/1808806579380082/>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

ОП «Природничі науки» оприлюднено на сайті університету
http://smc.hnpu.edu.ua/files/osvitni_programy/OP_prurrodnuci_nayku_2019.pdf
http://smc.hnpu.edu.ua/files/osvitni_programy/Prurrodnuci_nayku_2020.pdf

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

При аналізі ОП до сильних сторін можна віднести наступне: ОП спрямована на реалізацію змістових ліній інтегрованого курсу «Природничі науки» та окремих її складових, що передбачає підготовку фахівця, здатного викладати цикл споріднених дисциплін (біології, хімії, фізики, географії тощо), обізнаного з інноваційними та інформаційними педагогічними технологіями, методиками навчання та академічної доброчесності, здатного до саморозвитку і самовдосконалення. Всебічність підготовки вчителя ОП «Природничі науки» для старшої школи, досягається рівномірним інтегруванням усіх дисциплін та розкриттям змісту головних розділів кожної, так і стосовно ефективного розподілу навчального матеріалу між лекційним, лабораторно-практичним і самостійним блоками. Здобувачі мають можливість відпрацювати різноманітні форми педагогічної діяльності під час проходження практик у профільній старшій школі навчальних закладів міста Харкова. Усі ці особливості відображені безпосередньо у структурі програми.

Поліпшенню підготовки за ОП сприятиме удосконалення навчально-методичного, інформаційного, забезпечення дисциплін ОП, більш активне залучення здобувачів до науково-дослідної роботи, участі в конференціях різних рівнів. Головним планується розширення співпраці із закладами загальної середньої освіти Харківського регіону, де впроваджується курс «Природничі науки», шляхом продовження практики консультативних нарад, круглих столів, інших спільних заходів.

Академічний потенціал викладачів, що забезпечують підготовку здобувачів на ОП мають достатній науковий, освітній та практичний досвід викладання на профільних кафедрах ХНПУ імені Г.Сковороди, підвищують кваліфікацію при проходженні наукового стажування, участі у проектах, сертифікатних програмах, наукових конференціях, семінарах тощо.

Слабкі сторони ОП на поточному етапі перш за все пов'язані з незначним досвідом упровадження відповідної ОП, що пояснюється новою для системи освіти України необхідністю підготовки вчителя, спроможного викладати інтегрований курс «Природничі науки». Унаслідок цього необхідним є розширення й удосконалення навчально-методичного забезпечення. З метою покращення практичної підготовки здобувачів освіти доцільним є розширення переліку баз проходження практики за рахунок тих освітніх закладів, де впроваджується інтегрований курс «Природничі науки». Все це дозволить як покращити професійні компетентності випускників, так і динамічно коригувати ОП, враховуючи вимоги ринку праці.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку освітньої програми, що акредитується, пов'язані з удосконаленням її структури і змісту у наступних основних галузях: (1) якість навчання, (2) зв'язок із роботодавцем; (3) академічна доброчесність.

1. Якість підготовки фахівця в галузі природничих наук залежить у першу чергу від напрямку інтегрування дисциплін та сучасності наповнення лекційного матеріалу, насиченості лабораторних занять та забезпечення здобувачів вищої освіти можливості проведення експериментальних наукових досліджень на сучасному рівні. Зважаючи на це, розробники програми вважають критично важливим постійне удосконалення саме змісту та наповнення навчальних курсів. Цей процес має три складові, реалізація яких планується протягом наступних 3 років.

а) Осучаснення змісту лекцій. Зважаючи на темпи, розвитку біології, хімії, фізики географії, зміст лекцій з дисциплін циклу фундаментальної підготовки має переглядатися щорічно. Своєчасне внесення у програму результатів новітніх досягнень відкриватиме для здобувачів спрямованість актуальних наукових досліджень, сприятиме усвідомленню безперервності наукового пошуку.

б) Урізноманітнення тематики практичних занять. Для фахівців з природничих наук головним критерієм професійності завжди залишатимуться навички практичної роботи з об'єктом дослідження. Зважаючи на це, ми плануємо розширяти перелік об'єктів лабораторних робіт з циклу професійно-орієнтованої підготовки.

2. Важливою складовою підготовки фахового вчителя є урахування в навчальних курсах особливостей шкільної програми з відповідних дисциплін. Модернізація лекційних курсів навчальних дисциплін педагогічних університетів, має враховувати не лише сучасні наукові тенденції, але й специфічні особливості новітньої програми, спрямованої на інтеграцію дисциплін природничого цикла. Відтак формування нової шкільної дисципліни вимагає написання підручників.

3. Робота з дотримання принципів академічної доброчесності буде спрямована на наступне: (1) посилення контролю оригінальності змісту та коректності цитування у навчально-методичній літературі, що видається на факультеті для супроводження навчальних курсів; (2) контроль відсутності академічного плагіату у наукових публікаціях здобувачів вищої освіти; (3) розробка у межах ОП окремого змістового модулю у межах однієї з навчальних дисциплін, присвяченого питанням дотримання академічної доброчесності, виявленню та запобіганню плагіату.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Бойчук Юрій Дмитрович

Дата: 25.09.2020 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК 2. Психологія за професійним спрямуванням	навчальна дисципліна	<i>Psihologiya za profesijnim spryamuvannjam.pdf</i>	opL9KUi8y/Em+Vn1GcM1vjy6AjhiFD9td4BwXrWHLBg=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019).
ОК 14. Науково-дослідна практика	практика	<i>Naukovo-doslidna praktika.pdf</i>	wVDapuOoLzWER2bdFH7E+Idh+/deo3mudF7bkUuxMkA=	База закладу, де проходить практика
ОК 13. Науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти	практика	<i>Naukovo-pedagogichna praktika.pdf</i>	YQKu74qGRewwFpj874jZhLaZINEJwVvmurMqu6aXWho=	База закладу, де проходить практика
ОК 12. Педагогічна практика у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти	практика	<i>Pedagogichna praktika v zakladah zagalnoyi ta spec osviti.pdf</i>	Kyrph+CfEHUaOThIFcnwZ1A58403YohW1ngGcPoblSI=	База закладу, де проходить практика
ОК 11. Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень та принципи академічної доброчесності	навчальна дисципліна	<i>Metodi analizu ta podannya rezultativ nauk doslidzhen.pdf</i>	vZCUvQiwMqzNxSvJiBh1eXp/bw+e6oW/Uncrr8d15cQ=	Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб (рік введення в експлуатацію 2019), Win10; іпс телевізор Romsat 50" (рік введення в експлуатацію 2019) Multiboard 65" (4K) Model: PMB528L651 Color: Black, China.
ОК 10. Еволюція всесвіту, життя на Землі та людини	навчальна дисципліна	<i>Evoluciya vsesvitu zhittya na Zemli ta lyudini.pdf</i>	UZjIIClmrTkBUR/K9WgZK7EueIcTDRyxaYIcayn2L/s=	Мультимедійний проектор BENQ-MS 502; ноутбук HP 255 G4 Notebook PC (AMD E1-6015 APU, ОЗУ 2GB, HD: 465,76GB, Windows 7) з доступом до мережі Інтернет.
ОК 9. Біосферологія, основи природокористування та екологічної освіти	навчальна дисципліна	<i>Biosferologiya, osnovi prirodokoristuvannya a ta ekologichnoyi osviti.pdf</i>	pxKeme4lDjN19+K4kJER1mXzQfE2mkOr5VG1u1aEABQ=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019). Телевізор Bravis 55", Bravis LED-55E600 Smart, Changhong (Honngkong) Trading Limited, China.
ОК 7. Фізика та методика викладання фізики в інтегрованому курсі	навчальна дисципліна	<i>Fizika ta metodika vikladannya fiziki.pdf</i>	6aqJV3LRbLKS2qQq+jMSjyrTwfPEtmIN6zG8osyunsQ=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019). Установки для демонстрації утворення і розповсюдження механічних і електромагнітних хвиль, прилад лабораторний для вивчення законів фотометрії, установка для вивчення законів відбивання і заломлення світла, Біпризма Френеля, набір для вивчення дифракційних явищ (кіляця Ньютон, тонкі плівки, вузька

				<p>щілина, дифракційна ґратка), установка для дослідження поляризаційних явищ, установка для вивчення зовнішнього фотоефекту, камера для спостереження – частинок демонстраційна, детектор для реєстрації радіоактивного випромінювання, набір приладів для вивчення законів динаміки обертого руху, маятник Максвелла, Лава Жуковського, маятник Фуко, установка для демонстрації руху тіл в полі центральної сили, прилад для демонстрації механічних властивостей тіл (розтяг і вигін), прилад для демонстрації стискуваності рідини (п'езометр), прилад для демонстрації ламінарного та турбулентної руху рідини, сегнерове колесо, газова вертушка, аеродинамічні ваги, прилад для демонстрації запису механічних коливань, прилад для складання коливань різних типів, прилад для отримання вимушених коливань зв'язаних систем.</p>
<p>ОК 6. Загальна хімія та методика викладання хімії в інтегрованому курсі</p>	<p>навчальна дисципліна</p>	<p><i>Zagalna himiya ta metodika vkladannya.pdf</i></p>	<p>uavdcBg+WND5JL+4ffqFVBhKad/72U93Jni4jXXKOzw=</p>	<p>Комп'ютер Celeron 2.8/Samsung-17" з доступом до Інтернету, клавіатура/миша/колонки, мультимедійний проектор BENQ-MS 502. Таблиця розчинності, Періодична система хімічних елементів Д.І. Менделєєва, Ряд стандартних електрохімічних потенціалів металів, Прилад для отримання газів, Прилад для демонстрації теплового ефекту реакції, Прилад для визначення електричної провідності, Демонстраційні колекції: Мінерали та гірські породи 5 шт, Чавун та сталь 4 шт, Метали 3 шт, Пластмаси 1 шт, Каучуки 1 шт, Нафта та нафтопродукти 1 шт, Корисні копалини 1 шт, Прилад для демонстрації електролізу, графопроектор Пеленг 2400, джерело постійного струму ВСА-5К, терези хіміко-технологічні, пристрої для перекристалізації – 2шт, стакани хімічні – 4, круглодонні колби 3 шт, циліндри 2 шт, штативи для пробірок 3 шт, пробірки – 20 шт, водяна баня, фарфорова ступка 1 шт., фарфорова чашка для випарювання 1 шт. Шафа сушильна, терези хіміко-технологічні, пристрої для прямої перегонки розчинів – 2шт, пристрої для фракційної перегонки розчинів – 2шт, пристрої для екстракції – 2шт., бюретки -6шт, піпетки Мора - 25шт, піпетки градуйовані – 12, стакани хімічні – 12, мірні колби 20шт, прилад для визначення температури плавлення речовин, прилад для визначення температури кипіння, прилад для очистки речовин сублимацією. Витяжна шафа 3-шт, центрифуга ЦЛК-1, терези</p>

				аналітичні ВЛА-200, терези хіміко-технологічні, дистильатор-795, водяна баня, піщана баня, термостат ТС-80, шафа сушильна, прилад для визначення температури плавлення речовин, прилад для визначення температури кипіння рідин, прилад для очистки речовин сублімацією, бюретки - 6 шт, піпетки Мора - 12 шт, піпетки градуйовані - 6, стакани хімічні - 12, мірні колби 6 шт, амперметр.
ОК 5. Загальна біологія та методика викладання біології в інтегрованому курсі	навчальна дисципліна	<i>Zagalna biologiya ta metodika.pdf</i>	LBD5A/9U7P9M+Pei q3AimZGR1Q6KEVfq wMVoWObecKM=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019); Мікроскоп/ Optica microscopus Levenhuk D740T з цифровою камерою C510 ТП (5.1Мр) / Digital Trinocular Microscope, Levenhuk. Ink., Россия; Мікроскоп /Optica microscopus Optica B-383Pli , Italy; Цифрова камера Segeta/ Industrial Color Digital Camera M3CMOS 18000, 18.OMP, China; Цифрова камера Delta Optical DLT – Cam-pro 5 Мр USB 2.0 на світловий мікроскоп, DELTA OPTICAL/ Модель: 4001, Польща Multiboard 65" (4K) Model: PMB528L651 Color: Black, China.
ОК 4. Іноземна мова	навчальна дисципліна	<i>Inozemna mova.pdf</i>	IYFwZcvmjIEGyv240 WuUE1XZVJZOTwZ xN8mf90/9t/I=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019).
ОК 3. Філософія освіти	навчальна дисципліна	<i>Filosofiya osviti.pdf</i>	lOzqs9IOl7pBrOZLh SawYc9lm9oc7qMol +kOokHexBM=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019).
ОК 1. Інформаційно-педагогічні студії	навчальна дисципліна	<i>Informacijno pedagogichni studiyi.pdf</i>	/YxcBlxv54DPZsmv R9+7s2Nd27ni6Gxg uEd1Mf1WbQ=	Мультимедійний проектор Epson EB-S92 – шт. Введений в експлуатацію 08.2016 р. Ноутбук Asus R540L – IntelCore i3, RAM – 4Гб, HD – 500Гб, Win10 (рік введення в експлуатацію 2019).
ОК 8. Географія та методика її викладання в інтегрованому курсі	навчальна дисципліна	<i>Geografiya ta metodika geografiji.pdf</i>	Kfi090IkARQyd7Wd W+ARokT5NGzzJbo JXJmZHigg3f8=	Мультимедійна аудиторія, к. 318 (навчальний корпус №1), 102,93 кв. м мультимедійний комп'ютер (1 шт.), проектор (1 шт.), інтерактивна дошка (1 шт.), інтерактивна панель (1 шт.), інтерактивні пульти для електронного тестування (32 шт.)

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
67829	Чаплигіна Анжела Борисівна	професор, Основне місце роботи	Природничий	<p>Диплом спеціаліста, Харківський державний педагогічний інститут імені Г.С.Сковороди, рік закінчення: 1993, спеціальність: , Диплом доктора наук ДД 007929, виданий 18.12.2018, Диплом кандидата наук ДК 003680, виданий 09.06.1999, Аттестат доцента 02ДЦ 001566, виданий 28.04.2004</p>	21	ОК 9. Біосферологія, основи природокоистування та екологічної освіти	<p>30.1 1. Членистоногі у трофоценотичній структурі консорцій мухоловки білошійої в умовах лісових біогеоценозів Північно-Східної України / Чаплигіна А.Б. та ін. Вісн. Дніпроп. ун-ту. Серія «Біологія, екологія», 2015. No 23. Вип. 1. С. 74–85. DOI: 10.15421/011511 Web of Science Core Collection 2. Чапльгіна А.Б., Шупова Т.В., Надточий А.С. Орнітофауна національного природного парку «Гомольшанские леса». Вісник Дніпропетровського університету. Біологія. Екологія, 2016. Т. 24, вип. 1. С. 124–133. DOI: 10.15421/011615 Web of Science Core Collection 3. Chaplyhina A.B., Yuzyk D.I. The analysis of heavy metal concentrations in eggs of collared flycatchers (<i>Ficedula albicollis</i>) and tits, <i>Parus major</i>, <i>Parus caeruleus</i> (Passeriformes, Paridae), in different areas of north-eastern Ukraine. <i>Vestnik Zoologii</i>, 2016. No 50, vol. 3. P. 259–266. DOI: 10.1515/vzoo-2016-0030 Scopus 4. Chaplygina A.B., Yuzyk D.I., Savynska N.O. The robin, <i>Erithacus rubecula</i> (Passeriformes, Turdidae) as a component autotrophic consortia of forest cenoses, Northeast Ukraine. <i>Vestnik Zoologii</i>, 2016. No 50, vol. 4. P. 369–378. DOI 10.1515/vzoo-2016-0043 Scopus 5. Chaplygina A.B., Yuzyk D.I., Savynska N.O. The robin, <i>Erithacus rubecula</i> (Passeriformes, Turdidae), as a component heterotrophic consortia of forest cenoses, Northeast Ukraine. Part</p>

2. Vestnik Zoologii, 2016. No 50, vol. 6. P. 493–502. DOI: 10.1515/vzoo-2016-0056 Scopus

6. Drahulian M, Chaplygina A., Savynska N, Kostenko S, Ostrovsky P, Gusar K The physiological and genetic differences between flycatchers (*Ficedula albicollis* vs. *Ficedula hypoleuca*) Folia Oecologica 45 (2), 2018. P. 111-119. DOI: <https://doi.org/10.2478/foecol-2018-0012> Scopus

7. Chaplygina A., Savynska N.O., Brygadyrenko V.V. Trophic Links of the Spotted Flycatcher, *Muscicapa striata*, in Transformed Forest Ecosystems of North-Eastern Ukraine. Baltic forestry 2018. 24 (2) P. 304-312. URI: [file:///C:/Users/Admin/Downloads/214-Article%20Text-3039-1-10-20190218%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/214-Article%20Text-3039-1-10-20190218%20(3).pdf) Scopus

8. Chaplygina A.B., Pakhomov O.Y., Brygadyrenko V.V. Trophic links of the song thrush (*Turdus philomelos*) in transformed forest ecosystems of North-Eastern Ukraine. Biosystems Diversity. 2019. 27 (1) P. 51-55. DOI: <https://doi.org/10.15421/011908> Web of Science, Scopus 30.2

1. Чаплигіна А.Б. Еколого-фауністичний аналіз і успішність розмноження дендрофільних птахів на трансформованих територіях Північно-Східної України. Біологічні студії. 2015. Т. 9, No 2. С. 133–146. DOI: [org/10.30970/sbi.0902.410](https://doi.org/10.30970/sbi.0902.410) Index Copernicus (IC)

2. Музика Д.В., Чаплигіна А.Б. Результати імунологічних досліджень деяких фонових птахів Північно-Східної України щодо наявності антитіл до орто- та параміксовірусів. Бранта: сб. науч. тр. Азово-Черноморской орнитологической

станції. 2015. Вип. 18. С. 133–140. URI: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/126313> Index Copernicus (IC)

3. Чаплигіна А., Бондарець Д. Просторовий розподіл і чисельність модельних видів птахів-дуплогнізників на трансформованих територіях Північно-Східної України. Вісн. Львів. ун-ту. Серія Біологічна. 2015. Вип. 70. С. 196–205. http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_biol_2015_70_25UlrichsWeb-ProQUEST; Crossref; CiteFactor; Open Academic Journals Index; Google Scholar; Cyber Leninka; E-Library.ru; BASE - bielefeld Academic Search Engine; National Library of Ukraine Vernadsky; Vsenauki.ru

4. Чаплигіна А.Б. Консортивні зв'язки чорноголової (Sylvia atricapilla L.) у лісових ценозах Лівобережної України. Біологічні студії. 2016. Т. 10, No 1. С. 5–17. DOI: <https://doi.org/10.30970/sbi.1001.464> Index Copernicus (IC)

5. Результаты инвентаризации мигрирующих птиц на острове Джарылгач в августе 2015 года / Руденко А.Г. Чапльгина А.Б. и др. Бранта: сб. науч. тр. Азово-Черноморской орнитологической станции. 2016. Вип. 19. С. 99–111. URI: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/151982> Index Copernicus (IC)

6. Шупова Т.В., Чапльгина А.Б. Орнитофауна заказника общегосударственного значения «Лучковский». Вісн. Харківського нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. Серія «Біологія». 2016. No 26. С. 148–156. URI: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/6509-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-13125-1-10-20161016.pdf>

WorldCat; Google Scholar; Ulrich's Periodicals Directory; Web of Science (Zoological Record); BASE (Bielefeld Academic Search Engine).

7. Drahulian M.V., Chaplygina A.B., Savynska N.O., Kostenko S.O., Buchek P. Clinical blood analysis of the great tit *Parus major* ScienceRise – 2018 (T.3) – С. 11-14. DOI: 10.15587/2313-8416.2018.127387

8. Drahulian M.V., Chaplygina A.B., Kostenko S.O., Savynska N.O., Sopot V.V., Grishenko Yu.V. Необхідність розробки нового метода взяття гематологічного матеріала у птахів для моніторингу зоонозов Журнал національної академії медичних наук України. 2018. С.112. DOI:10.13140/RG.2.2.26470.32327

9. Ярис О.О., Чаплигіна А.Б. Екологічні особливості заселення птучих гніздівель мишоподібними гризунами в урочищі "Вакалівщина" (Сумська область, Україна) // Наукові основи збереження біотичної різноманітності. – 2019. – Том 10 (17), No 1. – С. 123-135. – ISSN 2220-3087.

30.4
Юзик Д.І. Особливості екології дуплогнізних горобцеподібних птахів на трансформованих територіях Північно-Східної частини України Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук 03.00.16. екологія Чернівці, 2018. – 21 с.

30.5
Обстеження орнітофауни водно-болотних угідь: Каркінітська та Джарилгацька затоки

30.8
член редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України: журналу «Біорізноманіття, екологія та

						<p>експериментальна біологія» (до 2020 р. – «Біологія і валеологія»); Вестник ХНУ серія "Екологія" 30.9 Керівництво МАНівськими роботами: 2016/2017 Мельник Анастасія Біологія розмноження синиці блакитної на території Харківської області «ВНЗ-ДНЗ» №8 Лозівської міської ради Харківської області II місто у другому етапі; 30.10 1. 2014 заступник декана, з 2015-2016 – координатор з виховної роботи на факультеті 2. Керівник лабораторії «Моніторингу та біоіндикації довкілля» 3. З вересня 2020 завідувачка кафедри зоології 30.11 Офіційний опонент канд. дисертації «ЕКОСИСТЕМНЕ РІЗНОМАНІТТЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ГУЦУЛЬЩИНА» (Пророчук В. В.) офіційний опонент докторської дисертації Кошелева Василя Олександровича «Орнітокомплекси як елементи біогеоценозів півдня України: різноманіття, структура, охорона» 30.14 2020 рік диплом II ступеня в номінації «Екологія» лауреат на V Всеукраїнському конкурсі «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні (аспірант Дементєєва Я. та студентка Асєєва С.) 30.16 Член Українського товариства птахів 30.17 Стаж – 21 рік</p>
59834	Стадник Олександр Григорович	професор, Основне місце роботи	Історичний	Диплом кандидата наук ДК 042548, виданий 11.10.2007, Атестат доцента 12/ДЦ 024940, виданий 14.04.2011	34	<p>ОК 8. Географія та методика її викладання в інтегрованому курсі</p> <p>30.2 1. Стадник О.Г. Підручники географії в період педагогічних пошуків та інновацій // Новий колегіум: Зб. наук. праць. Випуск 1 (83). – Харків: ПФ «Колегіум», 2016. – С. 66-70. 2. Стадник О.Г. Перше покоління стабільних</p>

безальтернативних підручників географії // Новий колегіум: Зб. наук. праць. Випуск 1 (79). – Харків: ПФ «Колегіум», 2015. – С. 58-61.

3. Стадник О.Г. Функції підручника як провідного компонента навчально-методичного забезпечення шкільного предмету (на прикладі географії) Збірник наукових праць уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – 2014. – Ч. 2. – С. 356-362.

4. Стадник О.Г. Класифікація засобів навчання та їх співвідношення з навчально-методичним забезпеченням шкільного предмету // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. Випуск 39 (92). – Запоріжжя, 2014. – С. 366-371.

5. Стадник О.Г. Методичні умови використання навчально-методичного забезпечення шкільного предмету (на прикладі географії) // Стадник О.Г. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. Випуск 38 (91). – Запоріжжя, 2014. – С. 460-466.

30.3
1. Довгань Г.Д., Стадник О.Г. Географія: підруч. для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – Х.: Вид-во «Ранок», 2018. – 240 с. 17,55 др. арк. (Стадник О.Г. 9 др. арк.). Рекомендовано Міністерством освіти і науки (наказ Міністерства освіти і науки України від 31.05.2018 р. № 551).

2. Чернов Б.О., Стадник О.Г., Миколів І.М. Географія: підруч. для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Міленіум, 2018.

– 336 с. 21,5 др. арк.
(Стадник О.Г. 9 др.
арк.). Рекомендовано
Міністерством освіти і
науки (наказ
Міністерства освіти і
науки України від
20.07.2015 р. № 777).

3. Довгань Г. Д.,
Стадник О. Г.
Географія: підруч. для
7 класу
загальноосвітніх
навчальних закладів.
– Х.: Вид-во «Ранок»,
2015. – 304 с.

4. Сиротенко А. Й. ,
Стадник О. Г.
Економічна і
соціальна географія
світу: підручник для
10 кл. - К. :
Педагогічна думка,
2007. - 379 с.

5. Стадник О. Г. ,
Довгань Г. Д. Загальна
географія: підручник
для 6 кл. - Х.: Ранок,
2006.

30.9
Участь у складі журі I
(районного) етапу
конкурсу-захисту
науково-
дослідницьких робіт
учнів-членів “Малої
академії наук
України” 24.08.2018 –
08.12.2018.
Призове місце на 3
етапі Всеукраїнських
конкурсів-захистів
науково-
дослідницьких робіт
учнів – членів
Національного центру
“Мала академія наук
України”;

30.13
1. Стадник О.Г. , Вовк
В.Ф. Загальна
географія. Зошит для
практичних робіт.
Харків: Ранок. 2018, -
56 с., карти. (Стадник
О.Г. – 5 др. арк.).
Схвалено для
використання у
загальноосвітніх
навчальних закладах
(лист Інституту
інноваційних
технологій і змісту
освіти Міністерства
освіти і науки, молоді
та спорту від
06.06.2014 р. №
14.1/12-Г-850).

2. Стадник О.Г., Вовк
В.Ф. Географія
материків та океанів.
Зошит для
практичних робіт.
Харків: Ранок. 2018, -
56 с., карти (Стадник
О.Г. – 5 др. арк.).
Схвалено для
використання у
загальноосвітніх
навчальних закладах
(лист Інституту

						<p>модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 26.06.2015 р. № 14.1/12-Г-719).</p> <p>3. Стадник А.Г., Вовк В.Ф. Географія материков и океанов. Тетрадь для практических работ. Харьков: Ранок. 2018, - 56 с., карты. (Стадник О.Г. – 5 др. арк.).</p> <p>Одобрено для использования в общеобразовательных учебных заведениях (письмо Института модернизации содержания образования Министерства образования и науки Украины от 26.06.2015 р. № 14.1/12-Г-719).</p> <p>30.16 Член Українського географічного товариства з 2007 року. Є членом редколегії науково-методичного журналу «Географія» (видавництво «Основа», Харків).</p> <p>30.17 Стаж науково-педагогічної роботи – 34 років, в т.ч. – 25 років у школі</p>	
20485	Ликова Ірина Олександрівна	доцент, Основне місце роботи	Природничий	Диплом кандидата наук ДК 033575, виданий 25.02.2016, Атестат доцента АД 002122, виданий 05.03.2019	10	<p>ОК 11. Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень та принципи академічної доброчесності</p>	<p>30.1 3. Kovtun, M. F., Lykova I.O., Kharchenko, L. P. The Plasticity and Morphofunctional Organization of the Digestive System of Waders (Charadrii) as Migrants // Vestnik Zoologii, 52(5): 417–428, 2018 DOI: https://doi.org/10.2478/vzoo-2018-0043</p> <p>4. Lykova I.O., Kovtun M.F., Kharchenko L.P., Kratenko R.I. Plasticity of digestive system of waders (Charadrii) as migrants (peculiarities of fat accumulation and the source of essential polyunsaturated fatty acids during migratory stops in the Azov-black Sea region) // Vestnik Zoologii, 53(4): 335–348, 2019 DOI: https://doi.org/10.2478/vzoo-2019-0032</p> <p>30.2 3. Ликова І.О., Харченко Л.П. Анатомо-гістологічна будова кишечника куликів Charadrii) як</p>

мігрантів // Біологія та валеологія: Збірник наукових праць / Харків: ХНПУ, 2016. – Вип. 18. – С. 44–56. <https://zenodo.org/record/167374#.W89k22gzZPY>

4. Харченко Л.П., Ликова І.О. Становлення ферментативного апарату травної системи птахів у пренатальному і ранньому постнатальному періоді онтогенезу // Біологія та екологія. – 2016. – Том 2. – № 2. – С. 86–93. http://pnpu.edu.ua/ua/text/bioeko/bioeko_eng_2_2_2016.pdf

3. Дерев'янка Т.О., Ликова І.О. Біохімічні та імунологічні методи діагностики гепатиту В і С // Біологія та валеологія: Збірник наукових праць / Харків: ХНПУ, 2017. – Вип. 19. – С. 121–130. <https://zenodo.org/record/1108627#.W89jVWgzZPY> <http://doi.org/10.5281/zenodo.1108627>

4. Ликова І.О., Харченко Л.П. Морфометричні показники кишечника куликів (*Charadrii*) на міграційних зупинках в Азово-Чорноморському регіоні / Бранта: Зб. науч. трудов Азово-Черноморской орнитологической станции, 2019. Вип. 22. С. 40–50. <https://doi.org/10.15407/branta2019.22.04030.3>

1. Ковтун М.Ф., Харченко Л.П., Ликова І.О. Зоологія хребетних. – навч. посібник. Харків, 2018. – ?с. 30.9

1) Кірюшина К.О., Харківська гімназія №116, I місце II етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру “Мала академія наук України”. 2018 р. Тема: «Вміст важких металів у тканинах і органах жаби озерної (*Rana ridibunda* Pallas, 1771) із різних біотопів м. Харкова і його околиць»

2) Михальченко М.Б.
Харківська гімназія
№116, I місце III етапу
Всеукраїнських
конкурсів-захистів
науково-
дослідницьких робіт
учнів - членів
Національного центру
“Мала академія наук
України”. 2018 р.
Тема: «Особливості
будови травної
системи та активність
травних ферментів
мускусної качки
Saigina moschata
(Linnaeus, 1758)»

3) Білецька М.І.
Харківська гімназія
№116, II місце III
етапу Всеукраїнських
конкурсів-захистів
науково-
дослідницьких робіт
учнів - членів
Національного центру
“Мала академія наук
України”. 2019 р.
Тема: «Сезонні зміни
вмісту важких металів
у тканинах і органах
жаби озерної
(*Pelophylax ridibundus*
Pallas, 1771)».

Білецька М.І.
Харківська гімназія
№116, I місце III етапу
Всеукраїнських
конкурсів-захистів
науково-
дослідницьких робіт
учнів - членів
Національного центру
“Мала академія наук
України”. 2020 р.
Тема: «Вплив
антропогенного
забруднення водойм
на загальні біохімічні
показники печінки
жаби озерної
(*Pelophylax ridibundus*
Pallas, 1771)».

4) Вороніна Є.С.
Харківський ліцей
№107, II місце II етапу
Всеукраїнських
конкурсів-захистів
науково-
дослідницьких робіт
учнів - членів
Національного центру
“Мала академія наук
України”. 2019 р.
Тема: «Букальний
епітелій як маркер
біологічного віку
людини»

30.10
Заступник декана
природничого
факультету ХНПУ
імені Г.С. Сковороди

30.13
1) Ликова І.О.
Лабораторний
практикум з загальної
цитології: навчальний
посібник. – Харків,
2017. – 56 с.

						<p>2) Харченко Л.П., Ликова І.О. Гістологія з основами ембріології. Навчально-методичний посібник. – Харків, 2018. – 63 с.</p> <p>3) Бачинська Я.О., Ликова І.О. Мікробіологія з основами вірусології: Практикум для підготовки й проведення лабораторних робіт та самостійної роботи студентів. – Х. : ХНПУ, 2019. – 110 с.</p> <p>4) Методичні вказівки до написання та оформлення курсової роботи (спеціальність: 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини); 014.06 Середня освіта (хімія); 091 Біологія; 014. Середня освіта (Здоров'я людини) Укладачі: проф. Маркіна Т.Ю, доц. Кукіна О.М., доц. Ликова І.О., проф. Леонтєв Д.В., доц. Твердохліб О.В. Харків: ХНПУ, 2020. 31 с.</p> <p>30.14 Мирошниченко Т.С. ІІІ місце на І етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з біології у 2019 р.</p> <p>30.17 Загальний стаж роботи за спеціальністю 10 років</p>
173494	Александров Микола Григорович	доцент, Основне місце роботи	Фізико-математичний	Диплом кандидата наук ТН 059392, виданий 22.12.1982, Атестація доцента ДЦ 042203, виданий 23.10.1991	34	<p>ОК 7. Фізика та методика викладання фізики в інтегрованому курсі</p> <p>30.9 Член журі ІІІ етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики 2014. Місце проведення: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, фізичний і фізико-технічний факультети.</p> <p>30.13 1. Александров М.Г., Пугач М.П., Стрюк К.М. Нестандартні запитання й задачі. Механіка. Харків: Видавнича група «Основа», 2018. 96 с.</p> <p>2. Александров М.Г., Масич В.В., Лапта С.І., Лимарева Ю.М. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «ФІЗИКА», розділ МЕХАНІКА, ч. 2. Для самостійної роботи студентів фізико-математичного факультету. Вид-во ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, Харків, 2020.</p>

3. Тлумачний словник із фізики від «А» до «Я». Розділ VII. Основи квантової фізики. Фізика атома та атомного ядра. Фізика в школах України. Науково-методичний журнал. Школа для вчителя №№ 3 – 18, 2018.

4. Тлумачний словник із фізики від «А» до «Я». Розділ VII. Основи квантової фізики. Фізика атома та атомного ядра. Фізика в школах України. Науково-методичний журнал. Школа для вчителя, №№ 1 – 20, 2019.

30.14
Керівник студентського гуртка «Астрофізика та історія розвитку астронавтики»

30.15
Александров М.Г., Лапта С.И., Наумов Д.Ю. Навчання школярів елементам теорії електричних ланцюгів з використанням віртуальної фізичної лабораторії. Матеріали II Всеукраїнської науково-практич. інтернет-конференції “Сучасні технології в енергетиці, електромеханіці, системах управління та машинобудуванні, Бахмут, листопад, 2019, с. 188-189.

Александров М.Г., Лапта С.И. Студенікіна В.С. Проблема безпечного застосування смартфонів у навчальному процесі на аудиторних заняттях з фізики. Матеріали II Всеукраїнської науково-практич. інтернет-конференції “Сучасні технології в енергетиці, електромеханіці, системах управління та машинобудуванні”, Бахмут, листопад 2019, с. 173-174.

30.17
Працюю за спеціальністю 34 роки

30.18
Наукове консультування приватної науково-господарської комерційної фірми «ТАВІ» (Директор Гончаров В.Г., к.т.н.).
Напрямок діяльності:

							Розробка та впровадження у виробництво високопродуктивних технологій та інструментарію
10740	Макєєв Сергій Юрійович	доцент, Основне місце роботи	Природничий	Диплом спеціаліста, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, рік закінчення: 2009, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія, Диплом кандидата наук ДК 043565, виданий 26.06.2017	10	ОК 6. Загальна хімія та методика викладання хімії в інтегрованому курсі	30.3. 1. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю., Калиновська Г.О. Хімія : Зошит на друкованій основі. 7 клас. Частина 5. – Х. : ТОВ ВБ «Інтелект України», 2017. – 32 с. 2. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю., Калиновська Г.О. Хімія : Експериментальний навчальний посібник (Зошит з друкованою основою). 7 клас. Частина 6. – Х. : ТОВ ВБ «Інтелект України», 2018. – 48 с. 3. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю., Калиновська Г.О. Хімія : Експериментальний навчальний посібник (Зошит з друкованою основою). 7 клас. Частина 7. – Х. : ТОВ ВБ «Інтелект України», 2018. – 48 с. 4. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю. Хімія : Експериментальний навчальний посібник (Зошит з друкованою основою). 7 клас. Частина 8. – Х. : ТОВ ВБ «Інтелект України», 2018. – 40 с. 5. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю. Хімія : Експериментальний навчальний посібник (Зошит з друкованою основою). 7 клас. Частина 9. – Х. : ТОВ ВБ «Інтелект України», 2018. – 24 с. 30.9. Робота у складі у журі конкурсі «Мала академія наук України», II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України (секція хімія). Харків, Індустріальний район, 2019 р. 30.10. Керівник Науково-дослідної лабораторії аналітичної хімії доквілля. 30.13. 1. Винник О. Ф. Газовий аналіз продуктів горіння палива : метод. рек. до лаб. роботи з курсу «Сучасні технології

хімічних виробництв» / О. Ф. Винник, О. В. Сидоренко, С. Ю. Макєєв ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; відп. за вип. О. М. Свєчнікова. – Харків : ХНПУ, 2019. – 11 с.
<http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2034>

2. Винник О. Ф. Методичні рекомендації до курсу «Методика складання та рішення задач з хімії» / О. Ф. Винник, О. В. Сидоренко, С. Ю. Макєєв ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; відп. за вип. О. М. Свєчнікова. – Харків : ХНПУ, 2019. – 30 с.
<http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2033>

3. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю., Калиновська Г.О., Зубова Т.М. Хімія. 7 клас : зошит з друкованою основою: у 9 ч. Ч. 1. Харків : Інтеллект України, 2019. – 48 с.

4. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю., Калиновська Г.О., Зубова Т.М. . Хімія. 7 клас : зошит з друкованою основою: у 9 ч. Ч. 2. Харків : Інтеллект України, 2019. – 40 с.

5. Гавриш І.В., Макєєв С.Ю., Калиновська Г.О., Зубова Т.М. . Хімія. 7 клас : зошит з друкованою основою: у 9 ч. Ч. 3. Харків : Інтеллект України, 2019. – 40 с.

6. Дистанційний курс «Основи сучасного хімічного виробництва».

30.14.
Керівництво студентським науковим хімічним клубом «Синтез». <http://hnpu.edu.ua/uk/studentську-naukovyy-himichnyy-klub-synte>

30.16.
IUPAC Affiliate Member. Number: F 57E113T11 (член міжнародної асоціації теоретической и прикладной химии (IUPAC))

30.17.
Досвід практичної роботи за спеціальністю – 7 років.

30.18.
1. Наказ № 278 від 26

						<p>грудня 2016 року Харківського ліцею № 141 Харківської міської ради Харківської області про призначення науковими консультантами доцентів кафедри хімії ХНПУ імені Г.С. Сковороди Сидоренко О.В., Макеєва С.Ю. згідно з планом роботи університетської кафедри хімії.</p> <p>2. Наказ № 1 від 3 січня 2019 року про наукове консультування співробітників ООО «НПП «ОРИОН» викладачами кафедри хімії ХНПУ імені Г.С. Сковороди згідно з договором.</p>	
183144	Леонт'єв Дмитро Вікторович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Природничий	<p>Диплом спеціаліста, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, рік закінчення: 2000, спеціальність: 070402 Біологія, Диплом доктора наук ДД 005378, виданий 12.05.2016, Диплом кандидата наук ДК 041556, виданий 14.06.2007, Атестат доцента 12ДЦ 028061, виданий 01.07.2011, Атестат професора АП 000410, виданий 16.05.2018</p>	12	<p>ОК 10. Еволюція всесвіту, життя на Земні та людини</p>	<p>30.1 1. Yatsiuk I., Leontyev D. Two species of nivicolous мухомycetes that formed fruiting bodies during three spring seasons in the lowlands of the Eastern Ukraine. Phytotaxa. 2020. 437(3): 147–155. 2. Leontyev D.V., Schnittler M., Stephenson S.L., Novozhilov Y.K. Systematic revision of the Tubifera casparyi–T. dictyoderma complex: Resurrection of the genus Siphoptychium and introduction of the new genus Thecotubifera . Mycologia. 2019. 111(6). P. 981–997. 3. Shchepin O.N., Schnittler M., Dagamac N.H.A., Leontyev D.V., Novozhilov Y.K. Unexplored diversity of microscopic мухомycetes: Evidence from environmental DNA . Plant Ecology and Evolution. 2019. 152 (3): 499–506. 4. Lloyd S.J., Leontyev D.V., Dagamac N.H.A. Three new species of Tubifera from Tasmania and New South Wales . Phytotaxa. 2019. N 414 (5). P. 240–252. 5. Leontyev D.V., Schnittler M., Stephenson S.L., Novozhilov Y.K., Shchepin O.N. Towards a phylogenetic classification of the Мухомycetes . Phytotaxa. 2019. Vol. 399, No. 3. P. 209–238.</p>

6. Yatsiuk I.I., Leontyev D.V., Shlakhter M.L. Myxomycetes of the National Nature Park Slobozhanskiy (Ukraine): biodiversity and noteworthy species. *Nordic Journal of Botany*. 2018. P.e01605. doi:10.1111/njb.01605.
7. Leontyev D.V., Schnittler M. The Phylogeny of Myxomycetes (Book Chapter). *Myxomycetes: Biology, Systematics, Biogeography and Ecology*. 2017. 83–106 p.
8. Prylutskyi O.V., Akulov O.Yu., Leontyev D.V., Usichenko A.S., Savchenko A.O. Fungi and fungus-like organisms of homilsha forests national park, Ukraine. *Mycotaxon*. 2017. N132(3). 56 p.
9. Moreno G., López-Villalba A., Castillo A., Romanenko K.O., Leontyev D.V. Notes on some myxomycetes from Crimea (Ukraine). *Mycota*. 2017. N132(3). P. 649–663.
- 30.2
1. Леонт'єв Д.В., Яцюк І.І., Кочергіна А.В. 2020. Включення міксоміцетів до Червоної книги України: доцільність, критерії відбору та рекомендовані види. *Український ботанічний журнал*, 77(3): 189–203.
2. Леонт'єв Д.В., Кочергіна А.В. Міксоміцети Карпатського біосферного заповідника у колекції І.О. Дудки (1943–2017), що зберігається у гербарії ХНПУ імені Г.С. Сковороди // *Чорноморський ботанічний журнал*. – 2019. – Т.15, №1. – С. 79–84.
3. Кочергіна А.В., Леонт'єв Д.В. Доповнення до видового складу міксоміцетів Шацького національного природного парку // *Чорноморський ботанічний журнал*. – 2019. – Т.15, №4. С. 371–381.
4. Dudka I.O., Leontyev D.V., Akulov O.Yu., Kochergnia A.V. First records of myxomycetes

in the beech forests of the National nature park "Hutsulshchina" (Ukrainian Carpathians) // Біологія та валеологія. – 2018. – №20. – С. 59–64.

5. Гончаренко Я.В., Леонтъев Д.В. Багаторічна динаміка початку квітування *Magnolia × kewensis* Hort. ex Pearce на *Magnolia × loebneri* Kache і *Forsythia suspensa* (Thunb.) Vahl. в умовах ботанічного саду ХНПУ імені Г.С. Сковороди // Біологія та валеологія. – 2018. – №20. – С. 17–20.

6. Акулов О.Ю., Леонтъев Д.В., Савченко А.О., Усіченко А.С., Шлахтер М.Л., Яцюк І.І. Матеріали до мікобіоти Національного природного парку «Олешківські піски» та прилеглих територій (Херсонська область, Україна) // Чорноморський ботанічний журнал – 2016. – Т.12, №2. – С. 178–190.

30.3
Монографія:
Keller H., Everhart S., Kilgore C.M., Ing B., Leontyev D., Schnittler M., Miller D., Silliker M., Hoppe T., Walker L. et al. *Mухомycetes. Biology, Systematics, Biogeography and Ecology.* 1st ed. / Eds. C. Rojas Alvarado, S.L. Stephenson. Elsevier, 2017. 474 p.

Підручники:
1. Шамрай С.М., Леонтъев Д.В. Вірусологія: підручник. Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2020. 236 с.

2. Задорожний К.М., Утевська О.С., Леонтъев Д.В. Біологія. Підручник для 11 кл. загальноосвітньої школи. Харків: Ранок, 2019. 240 с.

3. Жегунов Г.Ф., Леонтъев Д.В., Щербак Е.В., Погожих Е.Г. Биология клетки: физико-химические, структурно-функциональные и информационные

основи. URSS, 2018.
544 с.

4. Жегунов Г.Ф.,
Леонтъев Д.В.,
Щербак Е.В. Биология
клетки. Учебник для
студентов биологов.
Харьков: Залогин С.А.,
2016, 512 с.

Також видано 9
навчальних
посібників (без
урахування
перевидань)

30.5
Грайфс-вальд-ський
університет ім. Е.М.
Ардта (м.
Грайфс-вальд,
Німеччина), за
грантом Фонду А. фон
Гумбольдта для
досвідчених
науковців, 1.12.2019–
31.05.2020, «Види та
роди міксоміцетів:
делімітація кордонів
та виявлення
прихованих таксонів»,
Офіційний лист
№1208119 від
12.08.2019

Грайфс-вальд-ський
університет ім. Е.М.
Ардта (м.
Грайфс-вальд,
Німеччина),
сертифікат програми
RESPONSE
Німецького фонду
досліджень (DFG),
1.10–15.11.2017,
«Еволюційна біологія
і систематика
міксоміцетів»,
сертифікат від
02.08.2017 р.

Лейденський
універ-ситет (м.
Лейден, Нідерланди),
сертифікат Програми
наукових стажувань
ім. К.Я.Теммінка
#03042016, 01–
30.06.2016,
«Метагеноміка та
секве-нування нового
покоління»,
сертифікат від
30.04.2016.

Арканзаський
університет (м.
Фаєтвіл, США),
сертифікат Програми
наукових стажувань
імені Фул-бра-йта
уряду США
#68130018,
1.09.2013–30.05.2014,
«Таксономія
еталіальних та
псевдо-еталіальних
Lise-ales», сертифікат
від 01.05.2014.

30.8
Головний редактор
журналу
«Біорізноманіття,
екологія та
експериментальна
біологія» (до 2020 р. –

«Біологія і валеологія»)
Член редколегії журналу «Чорноморський ботанічний журнал»
Член редколегії журналу збірника наукових праць «Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування»
30.10
Робота на посаді заступника декана (2015–2016)
Робота на посаді завідувача кафедри (з 2016)
30.13
1. Бенгус Ю.В., Волкова Р.Є., Леонт'єв Д.В. Альбом для лабораторних занять з дисципліни «Систематика вищих рослин. Частина 2. Покритонасінні». Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. – 56 с.
2. Твердохліб О. В., Вус Н.О., Леонт'єв Д.В. Альбом для лабораторних занять з дисципліни «Фізіологія рослин». Харків: ХНПУ, 2020. 48 с.
3. Маркіна Т.Ю., Кукіна О.М., Ликова І.О., Леонт'єв Д.В., Твердохліб О.В. (укл.) Методичні вказівки до написання і оформлення курсової роботи. Харків: ХНПУ, 2020. 22 с.
4. Леонт'єв Д.В. Система органічного мира. Харків: ХНПУ, 2019. 8-е изд. 112 с.
5. Леонт'єв Д.В. Система органічного світу: завдання для практичної та самостійної роботи. Харків: ХНПУ, 2019. 28 с.
6. Леонт'єв Д.В., Бенгус Ю.В. Альбом до лабораторних занять з курсу «Мікологія». – Харків: ХНПУ, 2019. 44 с.
7. Гончаренко Я.В., Леонт'єв Д.В. Альбом до лабораторних занять з курсу «Анатомія і морфологія рослин». Харків: ХНПУ, 2019. 44 с.
8. Бенгус Ю.В., Леонт'єв Д.В., Волкова Р.Є. Альбом до лабораторних занять з курсу

«Систематика вищих рослин». Частина 1. Архегоніати – Харків: ХНПУ, 2019. 40 с.

9. Вус Н.О., Журавльова І.М., Леонтъев Д.В. Альбом до лабораторних занять з курсу «Альгологія». Харків: ХНПУ, 2017. 60 с.

30.15
Леонтъев Д. Польова практика з GPS-трекером та цифровим мікроскопом. Учитель. 2020. №7–8 (284–285). С.4.
Леонтъев Д.В. Предложена первая филогенетическая классификация миксомицетов // Элементы (интернет-журнал). 2019. 10.04.2019. Режим доступа: https://elementy.ru/novosti_nauki/433461/Predlozhenaya_pervaya_filogeneticheskaya_klassifikatsiya_miksomitsetov
Леонтъев Д.В. Нивальный миксомицет // Элементы (интернет-журнал). 2019. 17.04.2019. Режим доступа: https://elementy.ru/kartinka_dnya/870/Nivalnyy_miksomitset
Петренко В.В., Леонтъев Д.В. Восстанавливая историю. Поиск материалов о жизни и деятельности первого иностранного профессора Харьковского университета, ботаника Франца Александровича Делявина // Культурна спадщина Слобожанщини – 2017. – №1. – С.144–154.

30.16
Член Українського ботанічного товариства
Член міжнародної експертної групи «Chytrid, Zygomycete, Downy Mildew and Slime Mould Specialist Group» Міжнародної спілки охорони природи (IUCN);
Постійний член наукової ради Міжнародного конгресу з систематики і екології миксомицетів (ICSEM).

30.17
Загальний стаж роботи за фахом 20

285997	Твердохліб Олена Володимирів на	доцент, Основне місце роботи	Природничий	Диплом спеціаліста, Харківський державний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Біологія і хімія, Диплом кандидата наук ДК 009434, виданий 26.09.2012, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 001954, виданий 25.02.2016	19	ОК 5. Загальна біологія та методика викладання біології в інтегрованому курсі	років, педагогічний стаж 12 років. 30.1 1. Triticum spelta L. var. caeruleum Using Gliadins / N. A. Kozub, I. A. Sozinov, A. K. Niniyeva, Ye. V. Tverdokhleб, Ya. B. Blume and R. L. Boguslavskii // Cytology and Genetics, 2016, Vol. 50, No. 3, pp.168–172. © AllertonPress, Inc., 2016.1-51. DOI: 10.3103/S00954527160 30075 30.2 1. Твердохліб Е.В. Становление фертильности у гибридов между Triticum Timopheevii Zuk. и T. durum Desf. / Е.В. Твердохліб// Вісник Харківського Національного аграрного університету Серія Біологія, 2015, вип. 1(34), с. 37-45 https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fk.nau.kharkov.ua%2Findex.php%3Fdo%3Ddownload%26id%3D4594%26area%3Dstatic%26viewonline%3D 2. Зайцева Г.П. Поширення пшенично-житньої транслокації в зразках пшениці м'якої озимої (Triticum aestivum L української селекції. / Г.П. Зайцева, Г.Є. Акініна, О.В. Твердохліб, В.М. Попов // Фактори експериментальної еволюції організмів: зб. наук. пр. / Національна академія наук України, Інститут молекулярної біології і генетики, Укр. т-во генетиків селекціонерів ім. М.І. Вавилова; редкол. / В.А. Кунах (голов.ред.) [та ін.]. – К.: Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова, 2015. – Т. 17. – С 303 – 307. http://utgis.org.ua/journals/index.php/Factory/article/view/527/0 3. Твердохліб Е.В. Изменчивость признаков культурной однозернянки T. monococcum L. и T. sinskajae A. Filat. et Kurk. / Е.В. Твердохліб // Вісник Харківського Національного аграрного університету Серія
--------	--	---------------------------------------	-------------	--	----	---	--

Біологія, 2015, вип. 3(36), с. 82-89
<https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fknu.kharkov.ua%2Findex.php%3Fdo%3Ddownload%26id%3D5234%26area%3Dstatic%26viewonline%3D>

4. Твердохлеб Е.В., Генетическое разнообразие культурных диплоидных видов пшеницы по issr-маркерам / Твердохлеб Е.В., Богуславский Р.Л., Акинина Г.Е., Попов В.Н., Анциферова О.В., Шелякина Т.А., Ильченко Н.К. XI Международная научная конференция «Факторы экспериментальной эволюции организмов» / Національна академія наук України, Інститут молекулярної біології і генетики, Укр. Т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова; редкол.: В.А.Кунах (голов. ред.) [та ін.]. – К.: Укр. Т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова 2016.– Т. 18. С. 201–204.
<http://utgis.org.ua/journals/index.php/Faktory/article/view/609>

5. Твердохліб О. В. Критичне мислення як ефективний інструмент конструктивного навчання / О. В. Твердохліб, Н. В. Чернікова, О. В. Молчанюк, О. А. Пальчик // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах зб. наук. пр. / [редкол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2017. Вип. 55 (108) С 333-340.
<http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2017/55/46.pdf>

6. Твердохліб О.В. Методичні особливості використання робочих зошитів із друкованою основою на заняттях з дисциплін природничого циклу у вищій школі / О.В. Твердохліб, О.О. Пальчик, Н.Л. Бембель, С.В.

Косаріна, Н.І.
Ковалжи // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 66. С. 145-150. Т. 2. DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-2.29>

7. Рожков Р. В. Генетичний потенціал зразків полби ярої з робочої колекції Всеукраїнського наукового інституту селекції Р. В. Рожков, М. Ф. Парій, Я. Ф. Парій, Л. М. Бабенко, В. М. Попов, Т. А. Долгова¹, Н. Є. Палачова¹, Н. П. Турчинова, О. В. Твердохліб // Вісн. Харків. нац. аграрн. ун-ту. Сер. Біологія, 2020, вип. 1 (49), с. 79-88 <https://doi.org/10.35550/vbio2020.01.079>

30.8
Відповідальний секретар редакційної колегії журналу Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія.

30.9
У 2016 р робота учениці 11 класу школи-інтернату «Обдарованість» Валерією Руденко, посіла перше місце на обласном конкурсі наукових робіт (МАН) в секції «Агрономія».

30.13
Пінський О.О., Твердохліб О.В. Робочий зошит для лабораторних та самостійних робіт з дисципліни «Методика навчання біології та природознавства». – Харків: ХНПУ, 2018. – 60 с.

Твердохліб О. В., Вус Н.О., Леонтъев Д.В. Альбом для лабораторних занять з дисципліни «Фізіологія рослин». – Харків ХНПУ, 2020 – 48 с.

30.16
Українське товариство генетиків і селекціонерів. Членський квиток №1120

30.17
Загальний стаж

							роботи за фахом 19 років, педагогічний стаж 9 років. Викладач вищої категорії
280435	Доценко Світлана Олексіївна	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Інститут інформатизації освіти	Диплом доктора наук ДД 009029, виданий 15.10.2019, Диплом кандидата наук ДК 053650, виданий 08.07.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 034110, виданий 25.01.2013	18	ОК 1. Інформаційно-педагогічні студії	<p>30.1</p> <p>1. Доценко С. О. STEM-education as a means of development of creative abilities of students. Actual problems of globalization : collection of scientific articles. Midas S.A.,Thessaloniki, Greece, 2016. P. 218–223. (Science Index, CPCI-SSH).</p> <p>2. Доценко С. О. Застосування STEM-освіти для розвитку творчих здібностей учнів початкової школи. Areas of scientific thought 2016/2017 : collection of scientific articles Sheffield : Science and education LTD, 2016. Vol. 3. Pedagogical sciences. P. 76–78.</p> <p>3. Доценко С. О. Реалізація системно-діяльнісного підходу на уроках математики. Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. Харків : Видавець Рожко С.П., 2016. Вип. 55. С. 52–64. (Ulrichsweb Global Serials Directory, OCLC World Cat, OAJI, Research Bitle, BASE, Index Copernicus, Google Scholar).</p> <p>4. Доценко С. О. Формування геометричних уявлень учнів початкової школи на основі принципу фузіонізму. Nauka i Studia. Przemysł, 2017. NR 4(165). С. 50–60.</p> <p>5. Доценко С. О. Застосування STEM-освіти для розвитку творчих здібностей учнів початкової школи. Современный научный вестник. Белгород : ООО «Руснаучкнига», 2017. № 3. С. 76–78. (Science Index).</p> <p>6. Доценко С. О. Розвиток творчої активності учнів початкових класів: використання інтелект-карт. The Top Actual Researches in Modern Science : collection of scientific articles. United Arab Emirates : Dubai, 2017. Ajman № 8(24). Vol. 4. P. 30–36. (Index</p>

Copernicus).

30.3

1) Доценко С.О.
Розвиток творчих здібностей учнів початкової школи у процесі вивчення предметів природничо-математичного циклу (теоретичні та методологічні засади) : монографія. Харків : Мітра, 2018. 380 с.

2) Прокопенко А.І., Підчасов Є.В., Москаленко В.В., Доценко С.О., Лебедєва В.В.
Технології дистанційного навчання: методологія створення та супроводу навчальних курсів. Навчальний посібник. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди; «Мітра», 2019. – 81 с.

30.5

Проект «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки посольств США та Великої Британії, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією Української преси.

30.10

Завідування кафедрою інформаційних технологій Харківського національного педагогічного університету з травня 2018 р.

30.12

Свідоцтво N 95742 про реєстрацію авторського права на твір Навчальний посібник «Технології дистанційного навчання: методологія створення та супроводу навчальних курсів». Автори Прокопенко А.І., Підчасов Є.В., Москаленко В.В., Доценко С.О., Лебедєва В.В. Дата реєстрації 03.02.2020

30.13

Прокопенко А.І., Підчасов Є.В., Москаленко В.В., Доценко С.О., Лебедєва В.В.
Технології

						<p>дистанційного навчання: методологія створення та супроводу навчальних курсів. Навчальний посібник. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди; «Мітра», 2019. – 81 с.</p> <p>30.17 10 років Свідоцтво №35830447/3372-19 про підвищення кваліфікації за категорією «Викладачі-тьютори (організатори) дистанційного навчання університетів, академій та інститутів». Загальна кількість годин – 210, 7 кредитів ЄКТС. 22 листопада 2019 року. Реєстраційний номер №3373/19у. Установа: Національна академія педагогічних наук України, ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Центральний інститут післядипломної освіти.</p>	
146573	Сидоренко Ольга Володимирівна	доцент, Основне місце роботи	Природничий	<p>Диплом кандидата наук ДК 039905, виданий 15.03.2007, Атестат доцента 12ДЦ 025824, виданий 01.07.2011</p>	27	<p>ОК 6. Загальна хімія та методика викладання хімії в інтегрованому курсі</p>	<p>30.2. 1. О.В.Сидоренко, Н.С. Опалєва, В.Д. Калугін, О.О. Кіреєв, М.В. Кустов «Електрохімічне відновлення метанолу, етиленгліколю та гліцерину в присутності води», Український хімічний журнал, НАН України, 2016. – т. 82 № 3 – 4. – С. 45 – 48. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=REF&P21DBN=REF&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=fullweb&C21COM=S&2_S21P03=ZP=&2_S21STR=0000619051. 2. Калугін В.Д., Опалєва Н.С., Сидоренко О.В. Химическое серебрение порошков используемых для бактерицидной защиты металлических имплантов / Сучасні проблеми електрохімії: освіта, наука, виробництво: Збірник наукових праць. – Харків: НТУ</p>

«ХП», 2015. – С. 247-249.

3. В.Д. Калугін, О.О. Кіреєв, М.В. Кустов, О.В.Сидоренко, Н.С. Опалєва.
Електрохімічне відновлення метанолу, етиленгліколю та гліцерину в присутності води.
Український хімічний журнал, НАН України, 2016. – т. 82 № 3 – 4. –С. 45 – 48

4. В.Д. Калугін, О.О. Кіреєв, М.А. Чиркіна, О.В.Сидоренко, В.В. Тютюник. Рішення питань охорони праці та захисту навколишнього середовища при використанні комплексної технології електрохімічного та термічного формування надпровідних структур $Nb_3Ge_xAl_{1-x}$. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Безпека життєдіяльності на транспорті і виробництві- освіта, наука, практика» м. Херсон 14-16 вересня 2017 року, с. 142-147.

5. В.Д. Калугін, О.В.Сидоренко, В.В. Тютюник, Г.Г. Тульський.
Встановлення ефекту зворотності потенціалу електродної системи і вплив його на швидкість процесу металізації діелектриків.
Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції «Сучасні електрохімічні технології і прилади».
–Мінськ: БГТУ, 2017. С. 239-247.

30.7.
Член Науково-методичної комісії сектору вищої освіти 2 з предметної освіти та спорту 014-5 Середня освіта (природознавство) науково-методичної ради МОН України.
Наказ МОН № 375 від № 06 квітня 2019 року.

30.8.
Відповідальний виконавець наукової теми: «Дослідження міжфазних та

гомогенних хімічних електролітичних систем» з 01.2012 по 12. 2016 рр.

30.9.

Робота у складі у журі конкурсі «Мала академія наук України», II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України (секція хімія). Харків, Московський район, 2019р.

30.13.

1. Калугін В.Д., О.В. Сидоренко . Загальна та неорганічна хімія. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та контрольні завдання. / В.Д. Калугін, М.В. Кустов, В.В. Дейнека. – Х.: НУЦЗУ, 2014. – 136 с. Винник О.Ф., Сидоренко О.В., Макєєв С.Ю.

2. Дистанційний курс «Основи сучасного хімічного виробництва».

3. Методичні рекомендації «Методика складання та рішення задач з хімії». Винник О.Ф., Сидоренко О.В., Макєєв С.Ю.- Харків.- 2019.-20с.

4. Методичні рекомендації « Газовий аналіз продуктів згорання палива» Винник О.Ф., Сидоренко О.В., Макєєв С.Ю.- Харків.- 2019.-15 с.

30.17.

Досвід практичної роботи за спеціальністю - 27 років.

30.18.

1. Наказ № 278 від 26 грудня 2016 року Харківського ліцею № 141 Харківської міської ради Харківської області про призначення науковими консультантами доцентів кафедри хімії ХНПУ імені Г.С. Сковороди Сидоренко О.В., Макєєва С.Ю. згідно з планом роботи університетської кафедри хімії.

2. Наказ № 1 від 3 січня 2019 року про наукове консультування співробітників ООО «НПП «ОРИОН» викладачами кафедри

							хімії ХНПУ імені Г.С. Сковороди згідно з договором.
58684	Дорожко Ірина Іванівна	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Дошкільної освіти	Диплом доктора наук ДД 003197, виданий 03.04.2014, Диплом кандидата наук ДК 004023, виданий 02.07.1999, Атестат доцента ДЦАЕ 001692, виданий 02.11.1999, Атестат професора 12ІП 009769, виданий 26.04.2014	18	ОК 2. Психологія за професійним спрямуванням	30.1 1. Dorozhko I.I. Biographical method: constitution of family transtemporal identity. European humanities studies: State and Society / Evropejskie studia humanistyczne: Panstwo i Spoleczenstwo. – № 2. – 2016. – Рр. 38-50. Видання індексується у Index Copernicus // Режим доступу: http://ehs-ss.pl/images/book/20162/book_mijnar_2016_02-38-49.pdf 2. T.S.Skoblo, S.P.Romaniuk, I.I.Dorozhko “Complex evaluation of structural state degree of strengthening nanocoatings” / Problems of atomic science and technology, 2019, № 1, P. 225-228. (0,1 друк.арк). (Стаття Scopus). 3. I.Dorozhko, L.Turishcheva “The Influence Of Family Counselling On The Formation Of Social Competencies Of Family Members” / Theory and practice of introduction of competence approach to higher education in Ukraine / Monograph. – Vienna, 2019. – P. 232-240. (0,7 друк.арк.). (Монографія в іноземному виданні). 4. Азбука творчості: методичні рекомендації для психологів і вчителів початкової школи / за заг. ред. І.І.Дорожко, Л.В.Туріщева, - Х., 2017.-134с. (Рекомендовано МОН) 5. Dorozhko I.I. “Lego construction sets as a means of primary school children’s critical thinking development”/ Вісник ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Психологія, 2019, Вип. 61, р. 71-81. 30.2 1.Дорожко І.І. Правові механізми дитини в суспільстві ризику. Вісник національного університету Юридична академія України імені Ярослава Мудрого. – Том 4. № 23. – НЮА, 2014. – С. 26-36.

2. Дорожко І.І. Біографічний метод у дослідженні родинного виховання. Збірник наукових праць «Гілея. Науковий вісник». - № 81. Українська академія наук, Національний педагогічний університет імені МП Драгоманова, 2014. – с. 206-209.

3. Дорожко І.І. Правові аспекти захисту родини в сучасних викликах глобалізаційних процесів. Журнал «Актуальні проблеми філософії та соціології» - № 6. – Одеська юридична академія, національний університет, 2015. С. 63-66.

4. Dorozhko I.I. Family education in modern life-development strategies. Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Психологія. Вип. 57. – Харків: ХНПУ, 2017. – С. 92-102.

5. Дорожко І.І., Туріщева Л.В. “Особливості розвитку критичного мислення молодших школярів у процесі відгадування загадок” / Х.: ж. Новий колегіум, № 1. – 2019. – С. 52-57.

6. Dorozhko I.I. “Lego construction sets as a means of primary school children's critical thinking development”/ Вісник ХНПУ імені Г.С.Сковороди. Психологія, 2019, Вип. 61, р. 71-81.

30.3

1.Дорожко І.І., Малихіна О.Є., Туріщева Л.В. Насильство. Булінг. Проблема у запитаннях та відповідях: навч-метод.посібн. – Х. : ВГ «Основа», 2019. – 138 с.

2. Дорожко І.І., Туріщева Л.В. Методичні рекомендації для психологів і вчителів початкової школи «Азбука творчості» Х., 2017. – 134 с. (Рекомендовано танадано гриф МОН України, державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти». Лист

№21.1./12-Г-475 від 31.07.2017).

3.Тренінги та практикуми для учнів та вчителів.
Соціальному педагогу та психологу школи:
навч.- метод. посіб. - Х.: ВГ «Основа», 2016. - 159 с.

4. I.Dorozhko, L.Turishcheva “The Influence Of Family Counselling On The Formation Of Social Competencies Of Family Members” / Theory and practice of introduction of competence approach to higher education in Ukraine / Monograph. – Vienna, 2019. – P. 232-240. (0,7 друк.арк.).

30.4
Наукове керівництво дисертантами, які одержали документ про присудження наукового ступеня за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія:
1. Поуль Валентина Станіславівна, 2014 р.
2. Мікляєва Ганна Миколаївна, 2014 р.
3. Сосніхіна Світлана Євгенівна, 2017 р.

30.5
Участь у міжнародному науковому проєкті з Lego Foundation «Навчання через гру»

30.7
Експертна комісія МОН: ХІРЕ, 2017 рік, член комісії

30.8
Член редакційної колегії фахового наукового видання України «Психологія», ХНПУ імені Г.С. Сковороди

30.9
1. учасники конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт з педагогіки (Костенко Вікторія «Взаємозв’язок пам’яті та уваги в учнів молодшої школи на уроках англійської мови») та психології («Використання елементів тайм-менеджменту в процесі формування професійної готовності старшокласників»)
2.переможці обласного етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт з

психології та педагогіки (Любар Софія - робота присвячена дослідженням пізнавальних процесів та особистісної позиції учнів 5-х класів та Яворіна Мілена - «Засоби впливу класного керівника на вирішення проблеми соціальної дистанції - друге та третє місце»)

30.10
Завідувач кафедри філософсько-психологічної антропології з 2009 року

30.11

1. Член спеціалізованої вченої ради К 64.053.08 з психології ХНПУ імені Г.С. Сковороди (19.00.07 - вікова та педагогічна психологія).

2. Член спеціалізованої вченої ради Д 64.053.07 з філософії ХНПУ імені Г.С. Сковороди (09.00.10 - філософія освіти)

Наукові опонування дисертації на здобуття науково ступеня кандидата психологічних наук за спеціальністю 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія:

1. Підчасов Євген Вікторович, 2010.
2. Старшинська Наталія Володимирівна, 2012.

Наукові опонування дисертації на здобуття науково ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.10. – філософія освіти:

1. Резніков Сергій Іванович, 2015.
2. Верни дуб Роман Михайлович, 2015.
3. Кісель Олена Вікторівна, 2015.

30.12
Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 81943 від 04.10.2018.
Літературний письмовий твір наукового характеру «Азбука творчості. Методичні рекомендації для психологів і вчителів початкової школи». Автори Дорожко І.І., Туріщева Л.В.

30.13
1. Методичні

рекомендації до спецкурсу «Психологія обдарованої дитини» для студентів денної та заочної форм навчання за освітнім рівнем бакалавр, спеціальність: дошкільна освіта, початкова освіта / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, [уклад.: І. І. Дорожко, О. Є. Малихіна] – Харків: ХНПУ, 2016. – 42 с.

2. Методичні рекомендації до семінарських занять і завдання для самостійної роботи з дисципліни «Психологія реклами» для студентів художньо-графічного факультету денної та заочної форм навчання / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди; [уклад.: І. І. Дорожко, О. Є. Малихіна] – Харків: ХНПУ, 2017. – 27 с.

3. Методичні рекомендації до семінарських занять і завдання для самостійної роботи студентів з блоку «Психологія розвитку особистості» (дисципліни за вибором) / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди; [уклад.: І. І. Дорожко, О. Є. Малихіна, С. Є. Сосніхіна, Л. В. Туріщева, Ю. Ю. Ходикіна] – Харків: ХНПУ, 2018. – 40 с.

4. Методичні рекомендації до семінарських занять і завдання для самостійної роботи з дисципліни «Психологія творчості» для студентів факультету дошкільної освіти денної та заочної форм навчання / ХНПУ імені Г. С. Сковороди; [уклад.: І. І. Дорожко, О. Є. Малихіна, Ю. Ю. Ходикіна] – Харків: ХНПУ, 2019. – 28 с.

5. Методичні рекомендації для психологів і вчителів початкової школи «Азбука творчості» рекомендовані МОН України / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди; [уклад.: І. І. Дорожко, Л. В. Туріщева] – Харків: ХНПУ, 2017. – 134 с.

6. Методичні рекомендації

«Конфліктологія» до курсу (для студентів денної та заочної форми навчання за освітнім рівнем магістр, спеціальність 012 дошкільна освіта) / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; [уклад. : І. І. Дорожко, Ю.Ю. Ходикіна] – Харків: ХНПУ, 2017. – 30 с. 30.15

1. Дорожко І.І. Гуманістична парадигма виховання миролюбства в освітньому процесі XXI століття. «Освіта і доля нації». Філософія і педагогіка миру в Україні та сучасному світі: Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2016. – с. 77-79.

2. Дорожко І.І., Туріщева Л.В. Азбука творчості. Робочий зошит. / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2017. – 80 с.

3. Дорожко І.І., Туріщева Л.В. Азбука творчості: тренінг з елементами Лего-конструювання. Харківський осінній марафон психотехнологій: матеріали науково-практичної конференції (Частина 1. Каталог психотехнологій), (Харків, 28 жовтня 2017 року) / М-во освіти і науки України, ХНПУ імені Г.С. Сковороди [та ін.]. – Харків: Вид-во «Діса плюс», 2017. – с. 40.

4. Дорожко І.І., Туріщева Л.В., Баєр С.В. Особливості використання конструктора «Lego» в роботі психолога з учнями початкових класів. Науково-методичний журнал «Шкільний психолог: усе для роботи». – Харків: Видавнича група «Основа». – № 2 (110), 2018. – С. 11-19.

5. Дорожко І.І. Constitution of family transtemporal identity. психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали

						<p>III Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 10 квітня 2018 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди. – Харків : «Стиль-Издат», 2018. – С. 383-387.</p> <p>6. Дорожко І.І., Сосніхіна С.Є. Ціннісні настанови сучасної студентської сім'ї. Харківський осінній марафон психотехнологій: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 27 жовтня 2018 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2018. – 304 с. (Частина 2. Тези доповідей). – с. 166-169.</p> <p>7. Dorozhko I.I. Formation of social competence: family education in the risk society /Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, Практична філософія і Нова українська школа: 16 травня, 2019 р., м. Київ. – Київ: НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, 2019. - С.39-41.(академія наук).</p> <p>30.16 Член Харківського обласного відділення Всеукраїнської громадської організації «Товариство психологів України» з 2009 р.</p> <p>30.17 Практичний психолог Безлюдівського юридичного ліцею імені Героя Радянського Союзу І.Я. Підкопая - 3 роки. Загальний педагогічний стаж - 22 роки. Кафедральний стаж - 20 років.</p> <p>30.18 Керівник теми кафедри філософсько-психологічної антропології: «Психологічні основи формування особистості в навчально-виховному процесі у школі та педагогічному вузі». Реєстраційний номер: 0111У008879</p>	
41083	Васильєва Світлана	професор, Основне	Фізико-математичний	Диплом спеціаліста,	19	ОК 1. Інформаційно-	30.1 1) Trubavina, I.,

	Олександрівна	місце роботи		<p>Харківський державний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, рік закінчення: 2000, спеціальність: 070402 Біологія, Диплом доктора наук ДД 006673, виданий 26.06.2017, Диплом кандидата наук ДК 041200, виданий 14.06.2007, Атестат доцента 12ДЦ 019387, виданий 03.07.2008</p>	педагогічні студії	<p>Tsybulko, L., Vasylieva, S., & Kalashnyk, N Social workers training to the work with internally displaced persons: Ukrainian experience Journal of Liberty and International Affairs, 5(1),2019 . – 75 – 85 . https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/63184/ssoar-jlibertyintaff-2019-1-trubavina_et_al-Social_workers_training_to_the.pdf EBSCO Каталог журналів відкритого доступу (DOAJ), Центральновсхідноєвропейська онлайн бібліотека (CEEOL), HeinOnline, ANVUR (Італійське національне агентство по оцінці університетів і дослідницьких інститутів), 2) The phenomenon of a future teacher's scientific-research culture under the new socio-cultural conditions) Journal of Critical Reviews JCR. Year: 2020, Volume: 7, Issue: 13 2872-2876 (http://www.jcreview.com/index.php?iid=2020-7-13.000&&jid=197&lng=)(scopus) 3) The Role of Physical Education in the Professional Activity of Teaching Staff. International Journal of Applied Exercise Physiology, 9(5), 56-65. (2020). Retrieved from http://www.ijaep.com/index.php/IJAE/article/view/975. (Web of Science (WoS) 4)Social workers training to the work with internally displaced persons. Ukrainian experience Journal of Liberty and International Affairs, 5(1),2019 . – 75 – 85 . (https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/63184/ssoar-jlibertyintaff-2019-1-trubavina_et_al-Social_workers_training_to_the.pdf?sequence=1&isAllowed=y&lnkname=ssoar-jlibertyintaff-2019-1-trubavina_et_al-Social_workers_training</p>
--	---------------	--------------	--	---	--------------------	--

g_to_the.pdf) (Web of Science (WoS)

5) Васильєва С.О. Підготовка вчителів у 50-60 роки XX ст. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 2 (333), Ч. I, 2020 С. 5-16 (<http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/issue/view/15/16>)

30.2
Формування професійного статусу вчителів народних училищ у XVIIIст.// Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського 2014 № 11-12
<https://pdu.edu.ua/vidavnistvo/145-naukovij-visnik>
Авторитет, престиж, репутація як складники професійного статусу вчителя//Науковий вісник. За заг. Ред.. А.М.Богуш Збірник наукових праць № 3-4. ПНПУ ім. К.Д.Ушинського 2014р.. Одеса – 146-152
<https://pdu.edu.ua/golovna/142-splash-ukr/vidavnistvo>
Сутність поняття «професійний статус» у сучасних наукових дослідженнях//Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Збірник наукових праць. - Вип. . – Запоріжжя № 36 (89), 2014 – 127-134
www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...
Професійний статус учителя як різновид соціального статусу//Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Збірник наукових праць. - Вип. 35. (88) - Запоріжжя,Класичний приватний університет 2014.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2014_35_58
Передумови формування та розвитку професійного статусу вчителя//Педагогіка та психологія . Збірник наукових праць Вип. 45 Харків – ХНПУ. За звг. Ред.. І.Ф. Прокопенко, В.І. Лозової. Х. 2014 – С.

64-74
Професійний статус
викладачів
Харківського
університету на
початок його
заснування//Педагогі
ка формування
творчої особистості у
вищій і
загальноосвітній
школі. – 2015. Вип.
42(95). – С. 10-17.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2015_42_3
Зародження
професійного статусу
вчителя у первисному
ладі на давньому
сход//Сборник
научных трудов
SWorld. – 2014. Том
13. – С 17-23.
<https://sworld.com.ua/konfer37/355.pdf>
Взаємодія ВПНЗУ та
школи як фактор
розвитку
професійного статусу
вчителя (40-60рр.
XXст.)// Педагогіка та
сихологія. 2015.
Вип. 51. – С. 238-251
<http://oaji.net/articles/2016/1054-1456226018.pdf>
30.3
Розвиток
професійного статусу
вчителя: теорія та
історія. Монографія.
– Харків, Планета –
Принт, 2015.– 356с.
Професійний статус
учителя та сучасність.
Психология и
педагогика: на рубеже
веков. Монографія
[авт. кол.: Н. Карпова,
С. Васильева и др.]. –
Одесса: КУПРИЕНКО
СВ., 2015. – С. 139-176.
<https://www.sworld.com.ua/simpoz4/152.pdf>
The factor-criteria
characteristics of a
professional status
formation a teachers.
Educational studios:
theory and practice.
Monograph., - Prague-
Vienna: premier
publishing, 2018 – P
173-180
30.7
Є експертом
конкурсного відбіру
проектів молодих
учених наказ № 545
«Про оголошення
конкурсного відбору
проектів наукових
робіт та науково-
технічних
(експериментальних)
розробок молодих
учених», згідно до
наказу МОН від
20.05.2016 №1/11-
6795.
30.13

Башкір О.І.,
Васильєва С.О.,
Собченко Т.М.
Дидактика.
Навчально-
методичний посібник
. Х. 2016–163с.
Методичні
рекомендації до
проведення
педагогічної практики
для здобувачів вищої
освіти другого
(магістерського) рівня
другого року
навчання. Балацінова
А.Д., Башкір О.І.,
Васильєва С.О. та ін.
За заг. Ред.
С.Т.Золотухіної. Х.:
Планета-принт, 2019.
45с.
Методичні
рекомендації для
здобувачів освіти
першого
(бакалаврського)
рівня другого року
навчання.
Безперервна
педагогічна практика.
Балацінова А.Д.,
Башкір О.І., Васильєва
С.О. та ін. За заг. Ред.
С.Т.Золотухіної. Х.:
Планета-принт, 2019.
42с.
Методичні
рекомендації до
проведення
педагогічної практики
для здобувачів вищої
освіти першого
(бакалаврського)
рівня 3 та 4 року
навчання.
Безперервна
педагогічна практика.
Балацінова А.Д.,
Башкір О.І., Васильєва
С.О. та ін. За заг. Ред.
С.Т.Золотухіної. Х.:
Планета-принт, 2019.
44с.
30.15
На скрижальях історії
Харківського
національного
педагогічного
університету імені Г.
С. Сковороди / [авт.
кол.: Балацінова А. Д.
Васильєва С.О. та ін. ;
за заг. ред. Л. Д.
Зеленської, С. Т.
Золотухіної] ; Харків.
нац. пед. ун-т ім. Г. С.
Сковороди. - Харків :
Бровін О. В. [вид.],
2016. - 113 с.
Кафедра загальної
педагогіки та
педагогіки вищої
школи: Минуле і
сучасне. До 165 річчя
від дня заснування
кафедри педагогіки.
Кафедра загальної
педагогіки та
педагогіки вищої
школи: Минуле і

							<p>сучасне. Х.: Щедра садиба, 2015р. – 156с. Учасник XV Міжнародної методичної школи-семінару «Сучасні педагогічні технології». 2018р. Учасник Міжнародного форуму «Навчання людей поважного віку досвід та перспективи». (Вінниця 2018р.) Учасник міжнародного наукового симпозиуму «Наука XXI віку і виклик сучасності». (Лютий 2015р. Пушкіно) 30.16 Всеукраїнська асоціація педагогів імені В.О.Сухомлинського. 30.17 Досвід практичної роботи викладачем кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди 19 років.</p>
101743	Солошенко-Задніпровська Наталія Костянтинівна	доцент, Основне місце роботи	Український мовно-літературний ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка	Диплом кандидата наук ДК 008727, виданий 26.09.2012, Атестат доцента 12ДЦ 036917, виданий 21.11.2013	19	ОК 4. Іноземна мова	<p>30.1. Soloshenko-Zadniprovska N., Kostikova I., Honcharova O., Vorozhbit-Horbatiuk V., Marmaza O., & Lushchuk Y. (2020). The Impact of Summer Reading on Young Learners' Foreign Language Acquisition. Journal of Educational and Social Research, 10(2), 5–14. DOI: 10.36941/jesr-2020-0022. Retrieved from http://www.richtmann.org/journal/index.php/jesr/article/view/10731/10340 (SCOPUS)</p> <p>30.2. 1. Солошенко-Задніпровська Н.К. Конверсія як продуктивний спосіб словотворення сучасної англійської мови (на матеріалі рекламних текстів) / Н.К. Солошенко-Задніпровська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2020. – Вип. 44. – С. 129–139. http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3732 2. Солошенко-</p>

Заднепровская Н.К.
Лабиринты любви в
романе Чарльза
Белфора «Парижский
архитектор» / Н.К.
Солошенко-
Заднепровская, В.С.
Приходько //
Література в контексті
культури : Зб. наук.
праць. – 2020. – Вип.
33 – С. 66–73.
[http://dspace.hnpu.edu
.ua/handle/123456789/
3733](http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3733)

3. Солошенко-
Заднепровская Н.К.
Лабиринты надежды
и спасения в романе
Чарльза Белфора
«Парижский
архитектор» / Н.К.
Солошенко-
Заднепровская, В. С.
Приходько // Мова і
культура. (Науковий
журнал). – К.:
Видавничий дім
Дмитра Бурого, 2020.
– Вип. 23. Т. I (200). –
С. 185–193.
[http://dspace.hnpu.edu
.ua/handle/123456789/
3734](http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3734)

4. Солошенко-
Заднепровская Н.К.
На пересечении
поэтических
традиций: книга Д.
Самойлова «Весть»
[Электронный ресурс]
/ Н. К. Солошенко-
Заднепровская //
Наукові записки
Харківського
національного
педагогічного
університету ім. Г.С.
Сковороди. Сер. :
Літературознавство. –
2015. – Вип. 3(1). – С.
131–137. – Режим
доступу:
[http://nbuv.gov.ua/UJ
RN/Nzl_2013_3\(1\)_1
7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2013_3(1)_17)

5. Солошенко-
Задніпровська Н.К.
Особенности
восприятия наследия
А. Пушкина в ранних
стихотворениях Д.
Самойлова
[Электронный ресурс]
/ Н.К. Солошенко-
Задніпровська //
Наукові записки
ХНПУ імені Г.С.
Сковороди. Серія
літератур-во. – Вип 2.
(74). – Ч.2 – Харків:
ППВ «Нове слово»,
2015. – С.157–165. –
Режим доступу:
[http://nbuv.gov.ua/UJ
RN/Nzl_2013_2\(2\)_2
4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2013_2(2)_24)

6. Солошенко-
Задніпровська Н.К. На
пересечении
поэтических

традицій: книга Д. Самойлова «Весть» [Електронний ресурс] / Н.К. Солошенко-Задніпровська // Наукові записки ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Серія літератур-во. – Вип 3 (75). – Ч.1. – Харків: ППВ «Нове слово», 2014. – С.130–137. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzl_2013_3%281%29__17

30.3
Солошенко-Задніпровська Н.К. English for Students of Natural Sciences: Навчальний посібник / Н.К. Солошенко-Задніпровська. – Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2018. – 114 с. – Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/1796>

30.6
Викладачем проводять початкові заняття іноземною мовою в обсязі понад 250-300 годин на рік (зокрема дисципліни «Іноземна мова» для ОКР Бакалавр (01 Освіта, 09 Біологія), «Іноземна мова» для ОКР Магістр, «Англійська мова» (для складання єдиного вступного іспиту для вступу до магістратури), «Дитяча зарубіжна література», «Ділова англійська мова»).

30.13
1. Солошенко-Задніпровська Н.К. Методичне забезпечення державної атестації (державного кваліфікаційного іспиту з англійської мови та методики її викладання) / Н.К. Солошенко-Задніпровська. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2018. – 30 с.

2. Soloshenko-Zadniprovska N.K. World Literature: course of lecture / N. K. Soloshenko-Zadniprovska, T. V. Viediarnikova; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2014. – 68 с. – Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/>

1797
30.14
Робота у складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади з англійської мови (24–26 квітня, 2015 року) при ХНПУ імені Г.С. Сковороди

30.15
1. Soloshenko-Zadniprovska N.K. English for Natural and Applied Sciences / N.K. Soloshenko-Zadniprovska // Збірник тез доповідей [Електронний ресурс] IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії». – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. – С. 233–235. – Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3744>

2. Soloshenko-Zadniprovska N.K. Value Orientations of Art through the lens of social, Political, Historical Aspects in the Process of Education / N.K. Soloshenko-Zadniprovska // «Ціннісні орієнтири в мистецькому просторі – індивід і соціальний контекст»: Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (9 квітня 2020 року). – Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. – С. 85–86. – Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3530>

3. Солошенко-Задніпровська Н.К. Англійська для природничих та прикладних наук / Н.К. Солошенко-Задніпровська // Збірник тез доповідей [Електронний ресурс] III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та

стратегії». – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. – С. 268–270.

4. Солошенко-Задніпровська Н.К. Teaching a Foreign Language of a Professional Orientation. Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференція з міжнародною участю / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2019. С. 205–212.

5. Солошенко-Задніпровська Н.К. Технології навчання іноземної мови [Електронний ресурс] / Н.К. Солошенко-Задніпровська // Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії». – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018. – 192 с. – С. 96 – 99. – Режим доступу: https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2018/conf/1/maket_2018.pdf

6. Солошенко-Задніпровська Н.К. Особенности включения пушкинского «слова» в поэзии Д. Самойлова 1970-х гг. / Н.К. Солошенко-Задніпровська // Филологический сборник: Сб. науч. статей. – Вып. 22 / Сост. – А.Г. Козлова, Е.А. Скоробогатова, И.И. Степанченко. – Харьков: ХНПУ имени Г.С. Сковороды, 2016. – С. 52–58.

7. Солошенко-Задніпровська Н.К. Проблема традиции в поэзии Д.Самойлова / Н.К. Солошенко-Задніпровська // Філологічні студії: Зб наук. статей. – Вып.

23. / укладачі – А.Г. Козлова, О.О. Скоробогатова, І.І. Степанченко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017 – С. 71–80.

8. Солошенко-Задніпровська Н.К. Критичний огляд сучасності на роман «Пригоди Тома Сойера» / Н.К. Солошенко-Задніпровська, О.Ю. Федоченко // Філологічні студії: Зб наук. статей. – Вип. 23. / укладачі – А.Г. Козлова, О.О. Скоробогатова, І.І. Степанченко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. – С. 109–117.

9. Солошенко-Задніпровська Н.К. Тема війни у романі Ернеста Хемінгуей «Прощавай, зброє» / Н.К. Солошенко-Задніпровська, А.В. Щербина // Філологічні студії: Зб наук. статей. – Вип. 23. / укладачі – А.Г. Козлова, О.О. Скоробогатова, І.І. Степанченко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2017. – С. 117–125.

10. Солошенко-Задніпровська Н.К. Світ дитинства в творчості Марка Твена // Н.К. Солошенко-Задніпровська, Н.В. Дігтяренко / Филологический сборник: Сб. науч. статей. – Вип. 21 / Сост. – А.Г. Козлова, Е.А. Скоробогатова, И.И. Степанченко. – Харьков: ХНПУ имени Г.С. Сковороды, 2016. – С. 114–119.

11. Солошенко-Задніпровська Н.К. Тема сирітства у романі Марка Твена «Пригоди Гекельберрі Фінна» // Н.К. Солошенко-Задніпровська, К.О. Левінцова / Филологический сборник: Сб. науч. статей. / Сост. Е. А. Скоробогатова, И. И. Степанченко. – Харьков: ХНПУ имени Г.С. Сковороды, 2015. – Вип. 19. – С. 61–65.

12. Солошенко-Задніпровська Н.К. Особливості розкриття сімейної теми у Джона Голсуорсі «Сага про

						<p>Форсайтів» // Н.К. Солошенко-Задніпровська, І.О. Рияченко / Филологический сборник: Сб. науч. статей. / Сост. Е. А. Скоробогатова, И. И. Степанченко. – Харьков: ХНПУ имени Г.С. Сковороды, 2015. – Вып. 19. – С.70–74. 30.16</p> <p>Членство у всеукраїнській громадській організації «Українська асоціація когнітивної лінгвістики і поетики» (УАКЛіП); свідоцтво про реєстрацію організації http://uaclip.at.ua/svidoctvo_pro_reestracijurdf.pdf;</p> <p>Членство у Міжнародній професійній організації “Teachers of English to Speakers of Other Languages” (TESOL); сайт організації https://www.tesol.org/</p> <p>30.17</p> <p>Досвід практичної роботи за спеціальністю (Спеціальність: «Російська мова і література та англійська мова». Кваліфікація: філолог, вчитель російської мови і літератури та англійської мови) 19 років</p>
20485	Ликова Ірина Олександрівна	доцент, Основне місце роботи	Природничий	<p>Диплом кандидата наук ДК 033575, виданий 25.02.2016, Аттестат доцента АД 002122, виданий 05.03.2019</p>	10	<p>ОК 5. Загальна біологія та методика викладання біології в інтегрованому курсі</p> <p>30.1</p> <p>1. Kovtun, M. F., Lykova I.O., Kharchenko, L. P. The Plasticity and Morphofunctional Organization of the Digestive System of Waders (Charadrii) as Migrants // Vestnik Zoologii, 52(5): 417–428, 2018 DOI: https://doi.org/10.2478/vzoo-2018-0043</p> <p>2. Lykova I.O., Kovtun M.F., Kharchenko L.P., Kratenko R.I. Plasticity of digestive system of waders (Charadrii) as migrants (peculiarities of fat accumulation and the source of essential polyunsaturated fatty acids during migratory stops in the Azov-black Sea region) // Vestnik Zoologii, 53(4): 335–348, 2019 DOI: https://doi.org/10.2478/vzoo-2019-0032</p> <p>30.2</p>

1. Ликова І.О., Харченко Л.П. Анатомо-гістологічна будова кишкового куликів (Charadrii) як мігрантів // Біологія та валеологія: Збірник наукових праць / Харків: ХНПУ, 2016. – Вип. 18. – С. 44–56. <https://zenodo.org/record/167374#.W89k22gzZPY>

2. Харченко Л.П., Ликова І.О. Становлення ферментативного апарату травної системи птахів у пренатальному і ранньому постнатальному періоді онтогенезу // Біологія та екологія. – 2016. – Том 2. – № 2. – С. 86–93. http://pnp.u.edu.ua/ua/text/bioeko/bioeko_eng_2_2_2016.pdf

3. Дерев'яно Т.О., Ликова І.О. Біохімічні та імунологічні методи діагностики гепатиту В і С // Біологія та валеологія: Збірник наукових праць / Харків: ХНПУ, 2017. – Вип. 19. – С. 121–130. <https://zenodo.org/record/1108627#.W89jVWgzZPY> <http://doi.org/10.5281/zenodo.1108627>

4. Ликова І.О., Харченко Л.П. Морфометричні показники кишкового куликів (Charadrii) на міграційних зупинках в Азово-Чорноморському регіоні / Бранта: Зб. науч. трудов Азово-Черноморской орнитологической станции, 2019. Вип. 22. С. 40–50. <https://doi.org/10.15407/branta2019.22.04030.3>

1. Ковтун М.Ф., Харченко Л.П., Ликова І.О. Зоологія хребетних. – навч. посібник. Харків, 2018. – ?с. 30.9

1) Кірюшина К.О., Харківська гімназія №116, I місце II етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України". 2018 р. Тема: «Вміст важких металів у тканинах і

органах жаби озерної (Rana ridibunda Pallas, 1771) із різних біотопів м. Харкова і його околиць»

2) Михальченко М.Б. Харківська гімназія №116, I місце III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України". 2018 р. Тема: «Особливості будови травної системи та активність травних ферментів мускусної качки *Sairina moschata* (Linnaeus, 1758)»

3) Білецька М.І. Харківська гімназія №116, II місце III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України". 2019 р. Тема: «Сезонні зміни вмісту важких металів у тканинах і органах жаби озерної (*Pelophylax ridibundus* Pallas, 1771)». Білецька М.І. Харківська гімназія №116, I місце III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України". 2020 р. Тема: «Вплив антропогенного забруднення водойм на загальні біохімічні показники печінки жаби озерної (*Pelophylax ridibundus* Pallas, 1771)».

4) Вороніна Є.С. Харківський ліцей №107, II місце II етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України". 2019 р. Тема: «Букальний епітелій як маркер біологічного віку людини»

30.10
Заступник декана природничого факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди
30.13
1) Ликова І.О.

						Лабораторний практикум з загальної цитології: навчальний посібник. – Харків, 2017. – 56 с. 2) Харченко Л.П., Ликова І.О. Гістологія з основами ембріології. Навчально-методичний посібник. – Харків, 2018. – 63 с. 3) Бачинська Я.О., Ликова І.О. Мікробіологія з основами вірусології: Практикум для підготовки й проведення лабораторних робіт та самостійної роботи студентів. – Х. : ХНПУ, 2019. – 110 с. 4) Методичні вказівки до написання та оформлення курсової роботи (спеціальність: 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини); 014.06 Середня освіта (хімія); 091 Біологія; 014. Середня освіта (Здоров'я людини) Укладачі: проф. Маркіна Т.Ю, доц. Кукіна О.М., доц. Ликова І.О., проф. Леонтєв Д.В., доц. Твердохліб О.В. Харків: ХНПУ, 2020. 31 с. 30.14 Мирошниченко Т.С. III місце на I етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з біології у 2019 р. 30.17 Загальний стаж роботи за спеціальністю 10 років	
115345	Култаєва Марія Дмитрівна	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Історичний	Диплом доктора наук ДТ 014225, виданий 15.05.1992, Атестат доцента ДЦ 084587, виданий 28.08.1985, Атестат професора ПР 001283, виданий 29.10.1993	49	ОК 3. Філософія освіти	30.1 Transformaciones de las prácticas autodidactas en los contextos culturales Posindustriales / Transformations of the Autodidactic Practices in the Post-Industrial Cultural. Revista Dilemas Contemporáneos: Educación, Política y Valores. – Año: VII Numero: Edición Especial. Artículo Periodo: Noviembre, no.:70 . - 2019. Representación en prácticas educativas: afirmaciones reales y replanteamiento de la tradición pedagógica. Revista Dilemas Contemporáneos:

Educación, Política y Valores.
<http://www.dilemascon temporaneoseducacion politicayvalores.com/>
Año: VII Número:
Edición Especial
Artículo no.:86
Período: Febrero, 2020.
30.2

1. Невелика екскурсія по філософським ландшафтам
П.Слотердайка.
Філософська думка, №3. – 2014. - С.20-40.

3. Суспільне покликання філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах. Вісник ХНПУ імені Г.С.Сковороди. серія «Філософія». Вип. 42. 2014. - С.186-194.

4. Складнощі перекладу філософських термінів: лінгвістичний примус, синдром уточнення, п'янка свобода суб'єктивної герменевтики та її культурно-історичні обмеження.
Філософська думка, №5. – 2015. - С.91-95.

5. Мимовільні роздуми на вільну тему, або Дещо про користь і шкідливість філософів, вчителів, політиків та перекладачів для життя. Філософська думка, №2. – 2015. - С.94-95.

6. Петер Слотердайка. Ти мусиш змінити своє життя. Переклад .- Філософська думка, №2. – 2015. - С.95-113.

7. Невеличка екскурсія по філософських ландшафтах Петера Слотердайка.
Філософська думка, №3. – 2014. - С.20-41..

8. Освітня євроінтеграція чи конституювання європейського освітнього простору. Педагогіка і психологія. – К., 2015. – № 4 (89).- С. 23–29.

9. Демократія і філософія: політичний заповіт К.Ясперса і виклики сьогодення.
Філософська думка, - 2016. - №5. - С.94-104.

10. Критичний потенціал німецької філософської педагогіки як критика і самокритика освітніх реалій: німецькій

досвід. Вісник ХНПУ імені Г.С.Сковороди. серія «Філософія». Вип. 49. 2017. - С.57-69.

11. Освіта та її деформації у сучасній культурі: до актуальності теорії напівосвіти Т.Адорно у сучасних соціокультурних контекстах. Філософія освіти. №1 (20), 2017. - С.153-195.

12. Філософсько-педагогічні розвідки Я.А.Коменського і Григорія Сковороди: нагадування про сенс і призначення освіти. Філософія освіти. №2 (21). 2017. - С.125-153.

13. Рецепція філософсько-педагогічної спадщини Я. А. Коменського у сквородинівській традиції української культури: парадокси і суперечності. Contemporary Perception of John Amos Comenius. Pedagogy señits. – N 4, 2017, с. 2017. - s. 253-276.

14. Філософія освіти і виховання Третього рейху: витоки, політико-ідеологічні контексти та концептуальні конструкти . // Філософія освіти. № 1, 2018. с. 25-87.

15. Освіта і повсякденні реалії Третього рейху: мемуари і теоретичні реконструкції (К. Льовіт, Г. Готшальк, Г. Йонас, Г. Цезар, Л. Шмідт, Б. Фінкен). Вступне слово, науковий переклад і коментар . // Філософія освіти. № 1, 2018. - с. 88 -126.

16. Дидактичний потенціал популярної філософії \\ Філософська думка, 2019, №2. - С.109-113.

17. Провокативна філософія освіти: FATA MORGANA універсалізму та спокуси сингулярності (К. П. Лісман, Р. Д. Прехт і А. Реквітц) \\ Філософія освіти, 2018, №2 (23). - С. 32-69.

18. Антропологічна антиутопія Третього райху та її філософсько-педагогічні імплікації: Стаття друга. Людина

у просторах антропологічної антиутопії // Філософська думка, №6, 2019. – С. 64-80.

19. Політичні імплікації філософської педагогіки. Роздуми над монографією Р.Мерінга «Винахід свободи. Про піднесення і падіння філософської педагогіки». // Філософія освіти, №1 (24), 2019. – С.32-51.

30.3

1. Європейська теоретична соціологія XX-XXI століття (співавторство) \ Навчальний посібник для вузів. Видавництво ХНУ ім..В.Н.Каразіна. 2013. - 8 др.арк.

2. Теоретичні перспективи дослідження взаємозв'язку між освітою і суспільством. Розділ в монографії. Суспільне покликання філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах: монографія/ кол.авторів; ред..кол.: М.Д.Култаєва (голова), Н.В.Радіонова (заступник голови); Мін-во освіти і науки України, Харк.нац. пед.ун-т імені Г.С.Сковороди. – Х.: ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – 388 с. - С.10-50.

3. Філософсько-освітній полілог, або паралелі, що пересікаються: Г.С.Сковорода, Г.І.Ващенко, А.С.Макаренко. Розділ в монографії. Суспільне покликання філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах: монографія/ кол.авторів; ред..кол.: М.Д.Култаєва (голова), Н.В.Радіонова (заступник голови); Мін-во освіти і науки України, Харк.нац. пед.ун-т імені Г.С.Сковороди. – Х.: ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – 388 с. - С.117-125.

4. Культурно-антропологічне підґрунтя та освітні

імплікації громадянського суспільства. Розділ в монографії. Суспільне покликання філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах: монографія/ кол.авторів; ред..кол.: М.Д.Култаєва (голова), Н.В.Радіонова (заступник голови); Мін-во освіти і науки України, Харк.нац. пед.ун-т імені Г.С.Сковороди. – Х.: ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. – 388 с.- С.221-239.

5. Філософсько-освітні імплікації Григорія Сковороди: у витоків сквородинівської інтелектуальної традиції (співавторство у монографії). Монографія. Харків, 2017. - 3,5 др.ар.

6. Розділ у колективній монографії: Resercja idei pedagogicznych klasycznego niemieckiego idealizmu w ukraińskiej i polskiej tradycji filozofii educacji. W: Uniwersalizm i regionalizm pedagogiki filozoficznej. Łódź, 2017. - S. 247-265 (1,5 др. А.).

7. Професія учителя і завдання духовного оновлення сучасних соціумів у площині філософсько-антропологічного та філософсько-педагогічного аналізу. Розділ в монографії. – Філософсько-педагогічні та філософсько-антропологічні обґрунтування стратегії духовного оновлення українського суспільства.: монографія/ кол.авторів; ред.кол.Култаєва М.Д. Мін-во освіти і науки України, ХНПУ імені Г.С.Сковороди – Х.:ФОП Панов А.М., 2019. – С.44-56.

8. Maria Kultaieva, Pädagogische Implikationen des Konstruktivismus von Niklas Luhmann. Edukacyjne konteksty konstruktywizmu - Jacek Moroz, Oskar Szwabowski, Janina

Świrko \\ Wydawnictwo
Naukowe Katedra/
Publikacja finansowana
przez Wydział
Humanistyczny
Uniwersytetu
Szczecińskiego.-
Gdańsk 2019. - s.161-
185.

9. Професія учителя і
завдання духовного
оновлення сучасних
соціумів у площині
філософсько-
антропологічного та
філософсько-
педагогічного аналізу.

Параграф у
монографії \\
Філософсько-
педагогічні та
філософсько-
антропологічні
обґрунтування
стратегії духовного
оновлення
українського
суспільства.:
монографія/
кол.авторів;

ред.кол.Култаєва М.Д.
Мін-во освіти і науки
України, ХНПУ імені
Г.С.Сковороди –
Х:ФОП Панов А.М.,
2019. - С.44-56.

10. Філософська
педагогіка і духовне
оновлення сучасних
суспільств:

монографія / М.Д.
Култаєва; Мін-во
освіти і науки
України, Харк. нац.
пед.

ун-т імені Г.С.
Сковороди. – Х.: ФОП
Панов А.М., 2019. –
271 с.

11. Intercultural
discourse in philosophy
of education:

Theoretical reflection
between generality and
singularities //

Pedagogika Filozoficzna
• Tom VIII

WIELOGŁOS W MYŚLI
O WYCHOWANIU 100
lat polskiej pedagogiki
filozoficznej. Publikacja

sfinansowana w
ramach umowy między
Uniwersytetem

Warszawskim a
Ministerstwem Nauki i
Szkolnictwa Wyższego.

Umowa nr
MNiSW/2018/DWM/4

52 Copyright by
Wydawnictwa
Uniwersytetu

Warszawskiego,
Warszawa 2020. –
S.80-96.

30.4
Кандидатські
дисертації – 24
Докторські дисертації

– 15
30.7

Робота в науково-методичній раді МОН 30.8
Науковий керівник комплексної теми Інституту вищої освіти АПН України та Центру філософії освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди
«Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку ХХІ століття (0103U00960, №44 від 06 березня 2003 року), комплексної теми кафедри філософії ХНПУ імені Г.С. Сковороди «Філософія освіти і духовне оновлення українського суспільства» (0111U 006439 від 26.05 2011 року).
Головний редактор наукового фахового видання Вісник ХНПУ «Філософія».

30.10
1.керівництво аспірантами (5 аспірантів)

30.11
Голова спеціалізованої вченої ради Д 64.053.07

30.15
1. Культура свободи, або чи потрібно українцям вчитись демократії.
Гуманітарне знання у соціально-правовому дискурсі: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 31 жовтня 2014 р. / Ред. кол. Гуторова Н.О., Куцепал С.В., Лебеденко С.О., Перебийніс Ю.В.; НЮУ імені Ярослава Мудрого; ПЮІ – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2014. - С.89-92.
2. Філософські ідеї Канта і Сковороди і сучасний дискурс гідності у контексті українських реалій. Матеріали конференції «Освіта і доля нації» ХНПУ імені Г.С.Сковороди. 26-27 вересня 2014. - С.12-20.
3. Г. Сковорода, альтруїзм і євроінтеграція: роздуми кризь часи. Матеріали конференції «Г.С.Сковорода. Альтруїзм. Демократія» ХНПУ імені Г.С.Сковороди 24-25 вересня 2015. -

C.25-27.
4. Право у добу глобалізації: виклики мультикультуралізму. Матеріали науково-практичної конференції "Інноваційні процеси у сучасному просторі юридичної освіти:реалії, тенденції, перспективи". – Дніпропетровськ, 12.05.2016. - С.19-20.
5. Статус науки та техніки у добу прискорених трансформацій постіндустріального зразка. Матеріали второй Международной научно-практической конференции "Научная школа академика И.А. Зязюна в его соратниках и учениках" 25-26 мая 2016. – Киев.- С.12-14.
6.Hegels Konzept der negativen und positiven Freiheit als Deutungsmuster für die ukrainische Realitdt. Матеріали конференції. Ростокський університет (Німеччина).- с.85.
7. Новий учитель для об'єднаної Європи і старі упередження щодо вчительської професії. Матеріали конференції «Освіта і доля нації» ХНПУ імені Г.С.Сковороди. 26-19-20 травня 2017. - С.9-14.
8. Філософська педагогіка В.Сухомлинського у контексті завдань духовного оновлення України. \// «Освіта і доля нації» Виховання громадянина в демократичних суспільствах: європейський та український досвід: Матеріали XIX міжнародної науково-практичної конференції (17-19 травня 2018 року) /ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2018. - С. 11-13.
9. Педагогічні університети і безперервна педагогічна освіта // «Післядипломна освіта Дніпропетровщини: історія та виклики сьогодення»:

						<p>матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (17 грудня 2019 року, м. Дніпро) / за ред. Сиченка В.В., Романенко К.М. Дніпро: КВНЗ «Дніпровська академія неперервної освіти»</p> <p>Дніпропетровської обласної ради», 2019. – 334 с. - С. 177-181.</p> <p>10. Концепція тоталітаризму Г.Андерса та її актуальність у сучасних соціокультурних контекстах // Європейські антитоталітарні культурні практики: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 26-27 червня 2020 р.). Чернігів : Десна Поліграф, 2020. 212 с. – С. 30-39.</p> <p>30.17 досвід практичної роботи за спеціальністю 47 років</p>
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 14, ПРН 16</i>	☒	ОК 5. Загальна біологія та методика викладання біології в інтегрованому курсі	Пояснювально-ілюстративні електронні лекції, Проблемний виклад Дистанційні консультації Частково-пошукові Дослідницькі Лекції, лабораторні роботи, семінари, самостійні роботи, індивідуальні навчально-дослідні роботи, тестування (контрольні роботи), бесіди та дискусії, робота в Internet-класах	Поточні лабораторні роботи, самостійні роботи, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання, тестування (контрольна робота). Метод самооцінювання.
<i>ПРН1, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17</i>	☒	ОК 1. Інформаційно-педагогічні студії	Усний виклад знань; частково-пошуковий; дослідницький; усне опитування, бесіда; дискусія; робота з інформаційними джерелами; розповідь, пояснення, дискусія; метод кооперативного навчання;	Метод самоконтролю, усне опитування, екзамен. Захист наукової доповіді; усне опитування, екзамен, методи самоконтролю. Письмовий контроль; усне опитування (рецензування відповідей, використання проблемних питань);

			<p>підготовка доповідей з використанням презентацій; метод проблемного викладу знань; написання есе, Частково-пошуковий; дослідницький, метод проектів, кооперативного навчання; наочні (презентація, ілюстрація), дискусія, сторітелінг, аналіз літератури, самостійна робота, Доповіді з презентаціями, метод «Генерування ідей», робота в парах; робота в групі; ділова гра з моделювання професійних ситуацій Методи формування мотивації до навчання; круглий стіл, підготовка доповідей з використанням презентації, метод індивідуального викладання; відео конференції, самонавчання; словесні, наочні методи; брейнстромінг, проблемна бесіда, метод кейс-стаді, ділова гра; проблемні бесіди, ділова гра «Компетентність», самостійна робота, аналіз наукової літератури, методологія проектів.</p>	<p>спостереження; взаємоконтроль; екзамен Захист наукової доповіді; усне опитування; практичний контроль (розв'язання практичних завдань); спостереження; тестування; іспит Спостереження, індивідуальна бесіда, розв'язання практичних завдань Спостереження; усне опитування; письмовий контроль; тестовий контроль; практичний контроль; самоконтроль Спостереження; усне опитування; творчі роботи, практичний контроль; самоконтроль</p>
ПРН 1, ПРН 13	☒	ОК 2. Психологія за професійним спрямуванням	Пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі, презентації	Усний контроль (усне опитування). Письмовий контроль. Практична перевірка. Тестовий контроль. Метод самооцінювання.
ПРН 1, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 19	☒	ОК 3. Філософія освіти	<p>Методи організації і проведення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – за джерелом і способом передачі та сприймання навчальної інформації – словесні (бесіда, розповідь, пояснення, інструктаж, діалог), наочні (ілюстрація, демонстрація, спостереження), практичні (практична робота; підготовчі, творчі, тренувальні, практичні, технічні та пробні вправи; порівняльний аналіз); – за ступенем самостійності мислення – репродуктивні, проблемно-пошукові; – за ступенем керування навчальною діяльністю – під керівництвом викладача (індуктивно-дедуктивні), самостійна робота студентів. 	Оцінювання викладачем, взаємоперевірка, самооцінка.
ПРН 15	☒	ОК 4. Іноземна мова	<p>За джерелом інформації:</p> <p>Практичні: вправи, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань. Сприймання навчальної інформації індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.</p> <p>2) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.</p> <p>За ступенем керування навчальною діяльністю: під</p>	Оцінка активності роботи на заняттях. Іспит.

			керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.	
<i>ПРН 2, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 14, ПРН 16</i>	☒	ОК 6. Загальна хімія та методика викладання хімії в інтегрованому курсі	Проблемні й оглядові лекції, у т. ч. електронні; лабораторні заняття із застосуванням комп'ютерної техніки з використанням профільного програмного забезпечення	Поточний та підсумковий тестовий контроль, оцінювання виконання лабораторних робіт, оцінювання доповідей за темами, винесеними на самостійне вивчення
<i>ПРН 2, ПРН 3, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 14, ПРН 16</i>	☒	ОК 7. Фізика та методика викладання фізики в інтегрованому курсі	Проблемні й оглядові лекції, семінари, практичні заняття із застосуванням комп'ютерної техніки з використанням профільного ПЗ та онлайн-сервісів	Поточний та підсумковий тестовий контроль, оцінювання виступів за темами, винесеними на самостійне вивчення
<i>ПРН 2, ПРН 3, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 14, ПРН 16.</i>	☒	ОК 8. Географія та методика її викладання в інтегрованому курсі	Лекції, практичні заняття, самостійні роботи, тестування (контрольні роботи), написання звітів. А також проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, кейс-стаді, тренінги та ділові ігри, бесіди та дискусії, робота в Internet-класах – електронні лекції, семінари, лабораторні роботи, дистанційні консультації тощо.	Оцінювання виступів на семінарських заняттях. Оцінювання виконання практичних робіт. Поточна перевірка самостійної роботи. Контрольне тестування. Захист рефератів
<i>ПРН 4 ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11</i>	☒	ОК 9. Біосферологія, основи природокористування та екологічної освіти	Пояснювально-ілюстративні електронні лекції, Проблемний виклад Дистанційні консультації Частково-пошукові Дослідницькі Лекції, лабораторні роботи, семінари, самостійні роботи, індивідуальні навчально-дослідні роботи, тестування (контрольні роботи), бесіди та дискусії.	Поточні лабораторні роботи, самостійні роботи, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання, тестування (контрольна робота). Метод самооцінювання.
<i>ПРН 4, ПРН 8, ПРН 10</i>	☒	ОК 10. Еволюція всесвіту, життя на Земні та людини	Проблемні й оглядові лекції, семінари, практичні заняття із застосуванням комп'ютерної техніки з використанням профільного ПЗ та онлайн-сервісів	Поточний та підсумковий тестовий контроль, оцінювання виступів за темами, винесеними на самостійне вивчення
<i>ПРН 7, ПРН 11, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19</i>	☒	ОК 11. Методи аналізу та подання результатів наукових досліджень та принципи академічної доброчесності	Проблемний виклад: проблемні й оглядові лекції, дослідницькі пояснювально-ілюстративні електронні лекції. Частково-пошукові: активні семінари, бесіди та дискусії, заняття із застосуванням комп'ютерної техніки, робота в Internet-класах. Методи, спрямовані на самовдосконалення та організацію пізнавальної діяльності та наукового пошуку: дистанційні консультації; самостійні роботи, індивідуальні навчально-дослідні роботи.	Оцінювання виконання поточних завдань до семінарських та практичних занять, виконання самостійної роботи, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання, тестування (контрольна робота). Метод самооцінювання.
<i>ПРН1, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 13,</i>	☒	ОК 12. Педагогічна практика у закладах	Теоретичні (порівняльний, системний аналіз	Поточний контроль – проведення залікового

<p><i>ПРН 14, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 19</i></p>		<p>загальної та спеціалізованої середньої освіти</p>	<p>психолого-педагогічної, науково-методичної літератури; моделювання різних способів інтегрованого навчання, що забезпечує розгляд загальних питань теорії і методики досліджуваної проблеми); - емпіричні (діагностичні методи - анкетування, бесіда, опитування та інші)</p>	<p>уроку, залікових виховного та позакласного заходів. Підсумковий контроль - оцінювання звіту, який повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми педагогічної практики.</p>
<p><i>ПРН 1, ПРН 2, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОК 13. Науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти</p>	<p>Проблемні лекції, семінари, консультації</p>	<p>Поточний та підсумковий контроль, оцінювання виступів за темами індивідуального наукового дослідження</p>
<p><i>ПРН 9, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19</i></p>	<p>☒</p>	<p>ОК 14. Науково-дослідна практика</p>	<p>Проблемні лекції, семінари, консультації</p>	<p>Поточний та підсумковий контроль, оцінювання виступів за темами індивідуального наукового дослідження.</p>